

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

05 серпня 2021 р.

Київ

№ 455-р

Про розгляд справи № 500-26.15/6-21-ДД
про державну допомогу

Антимонопольний комітет України (далі – Комітет), розглянувши справу № 500-26.15/6-21-ДД про державну допомогу та подання Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги про попередні результати розгляду справи від 02.08.2021 № 500-26.15/6-21-ДД/354-спр,

ВСТАНОВИВ:

1. ПОРЯДОК РОЗГЛЯДУ СПРАВИ

- (1) Управлінням охорони здоров'я Житомирської міської ради відповідно до статті 9 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» на Портал державної допомоги Антимонопольного комітету України за реєстраційним номером у базі даних 24574 подано повідомлення про нову державну допомогу, зареєстроване в Комітеті 16.10.2020 за № 1790-ПДД/1 (далі – Повідомлення).
- (2) Листом Комітету від 30.10.2019 № 500-29.2/08-14891 Повідомлення залишено без руху з метою усунення недоліків та надання додаткової інформації.
- (3) Управлінням охорони здоров'я Житомирської міської ради на Портал державної допомоги за реєстраційним номером у базі даних 64970 (вх. № 1872-ПДД/4 від 03.12.2020) було надано запитувану інформацію.
- (4) За результатами розгляду Повідомлення розпорядженням державного уповноваженого Антимонопольного комітету України від 01.02.2021 № 08/26-р розпочато розгляд справи № 500-26.15/6-21-ДД про державну допомогу.
- (5) Листом від 02.02.2021 № 500-26.15/08-1599 Комітет повідомив Управління охорони здоров'я Житомирської міської ради про початок розгляду справи. На офіційному вебпорталі Комітету опубліковано інформацію про початок розгляду справи про державну допомогу зі зверненням до всіх заінтересованих осіб щодо подання протягом 30 календарних днів вмотивованих заперечень та зауважень щодо надання державної допомоги та іншої інформації у зв'язку з розглядом справи про державну допомогу.
- (6) Листом від 16.03.2021 № 500-26.15/08-3999 Комітет надіслав запит на додаткову інформацію для розгляду справи про державну допомогу Управлінню охорони здоров'я Житомирської міської ради.

- (7) Листом від 23.04.2021 № 858 (zareєстрований у Комітеті 07.05.2021 за № 5-01/6202) Управління охорони здоров'я Житомирської міської ради надало додаткову інформацію.
- (8) Листом від 21.07.2021 № 1402 (zareєстрований у Комітеті 21.07.2021 за № 5-01/10315) Управління охорони здоров'я Житомирської міської ради надало додаткову та уточнювальну інформацію.
- (9) Листом Комітету від 02.08.2021 № 500-26.15/08-11498 Управлінню охорони здоров'я Житомирської міської ради надіслано подання про попередні результати розгляду справи від 02.08.2021 № 500-26.15/6-21-ДД/354-спр (далі – Подання).
- (10) Листом від 04.08.2021 № 1479 (zareєстрований у Комітеті 04.08.2021 за № 5-01/10971) Управлінням охорони здоров'я Житомирської міської ради надано зауваження до Подання.

2. ВІДОМОСТІ ТА ІНФОРМАЦІЯ ВІД НАДАВАЧА ПІДТРИМКИ

2.1. Надавач підтримки

- (11) Управління охорони здоров'я Житомирської міської ради (далі – Управління охорони здоров'я ЖМР, Надавач) (майдан ім. С.П. Корольова, 4/2, м. Житомир, 10014, ідентифікаційний код юридичної особи 02012839).

2.2. Отримувачі підтримки

- (12) Комунальне підприємство «Стоматологічна поліклініка № 1» Житомирської міської ради (далі – КП «Стоматологічна поліклініка № 1» ЖМР, Отримувач 1) (10008, м. Житомир, вул. Святослава Ріхтера, 2, ідентифікаційний код юридичної особи 42788677).
- (13) Комунальне підприємство «Стоматологічна поліклініка № 2» Житомирської міської ради (далі – КП «Стоматологічна поліклініка № 2» ЖМР, Отримувач 2) (10031, м. Житомир, вул. Покровська, 159, ідентифікаційний код юридичної особи 42789094).

2.3. Мета (ціль) підтримки

- (14) Метою (ціллю) підтримки є забезпечення населення Житомирської міської об'єднаної територіальної громади стоматологічною допомогою, здійснення заходів щодо профілактики та лікування стоматологічних захворювань, надання невідкладної та планової стоматологічної допомоги.

2.4. Очікуваний результат

- (15) Можливість отримання мешканцями Житомирської міської об'єднаної територіальної громади безкоштовної стоматологічної допомоги.

2.5. Форма підтримки

- (16) Поточні трансферти.

2.6. Тривалість підтримки

- (17) З 01.01.2021 до 31.12.2023.

2.7. Розмір державної підтримки

- (18) Загальний розмір становить 8 222 300,00 грн, з них:
- а) для КП «Стоматологічна поліклініка № 1» ЖМР:
 - 2021 рік – 2 089 400,00 грн;
 - 2022 рік – 2 218 900,00 грн;
 - 2023 рік – 2 336 500,00 грн;
 - б) для КП «Стоматологічна поліклініка № 2» ЖМР:
 - 2021 рік – 496 000,00 грн;
 - 2022 рік – 526 800,00 грн;
 - 2023 рік – 554 700,00 грн.

2.8. Підстава для надання підтримки

- (19) Конституція України.
- (20) Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні».
- (21) Бюджетний кодекс України.
- (22) Закон України «Основи законодавства про охорону здоров'я».
- (23) Закон України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення».
- (24) Рішення Житомирської міської ради від 24.12.2020 № 37 «Про затвердження Цільової програми розвитку охорони здоров'я Житомирської об'єднаної територіальної громади на 2021-2023 роки» (далі – Програма).

3. ІНФОРМАЦІЯ, ОТРИМАНА ПІД ЧАС РОЗГЛЯДУ СПРАВИ

- (25) КП «Стоматологічна поліклініка № 1» ЖМР та КП «Стоматологічна поліклініка № 2» ЖМР є власністю Житомирської міської об'єднаної територіальної громади, діють в організаційно-правовій формі комунальних некомерційних підприємств.
- (26) КП «Стоматологічна поліклініка № 1» ЖМР та КП «Стоматологічна поліклініка № 2» ЖМР укладено договори з Національною службою здоров'я України про медичне обслуговування населення за програмою медичних гарантій щодо надання ургентної стоматологічної допомоги населенню.
- (27) Надавачем зазначено, що кошти Національної служби здоров'я України, які отримують КП «Стоматологічна поліклініка № 1» ЖМР та КП «Стоматологічна поліклініка № 2» ЖМР після укладення договорів, не можуть забезпечити в повному обсязі видатки, пов'язані з функціонуванням зазначених закладів охорони здоров'я, надання ними невідкладної та планової стоматологічної допомоги.
- (28) Житомирська міська рада в межах Програми здійснює фінансову підтримку (фінансування) КП «Стоматологічна поліклініка № 1» ЖМР та КП «Стоматологічна поліклініка № 2» ЖМР.
- (29) Метою Програми є формування в населення прихильності до здорового способу життя, підвищення якості та доступності надання медичних послуг особам різних вікових та соціальних груп населення, що проживають на території Житомирської міської територіальної громади.

- (30) Під час формування проєкту бюджету Житомирської міської територіальної громади на наступний рік для виконання заходів Програми КП «Стоматологічна поліклініка № 1» ЖМР та КП «Стоматологічна поліклініка № 2» ЖМР надають обґрунтовані деталізовані розрахунки планової потреби у видатках.
- (31) Конкретний обсяг підтримки з місцевого бюджету, що надається кожному підприємству, зазначений у фінансових планах КП «Стоматологічна поліклініка № 1» ЖМР та КП «Стоматологічна поліклініка № 2» ЖМР, затверджених рішеннями виконавчого комітету Житомирської міської ради.
- (32) КП «Стоматологічна поліклініка № 1» ЖМР та КП «Стоматологічна поліклініка № 2» ЖМР проводять щомісячне звітування про використання коштів місцевого бюджету, щоквартальне звітування про виконання фінансових планів.
- (33) Статут КП «Стоматологічна поліклініка № 1» ЖМР затверджено рішенням Житомирської міської ради від 03.04.2020 № 1777 (далі – Статут КП «Стоматологічна поліклініка № 1» ЖМР).
- (34) Статут КП «Стоматологічна поліклініка № 2» ЖМР затверджено рішенням Житомирської міської ради від 18.06.2020 № 1877 (далі – Статут КП «Стоматологічна поліклініка № 2» ЖМР).
- (35) Відповідно до положень Статуту КП «Стоматологічна поліклініка № 1» ЖМР та Статуту КП «Стоматологічна поліклініка № 2» ЖМР Отримувач 1 та Отримувач 2 є закладами охорони здоров'я – комунальними унітарними некомерційними підприємствами, що надають послуги вторинної / спеціалізованої медичної допомоги в порядку та на умовах, встановлених законодавством та їх Статутами.
- (36) Згідно з положеннями Статуту КП «Стоматологічна поліклініка № 1» ЖМР та Статуту КП «Стоматологічна поліклініка № 2» ЖМР, Отримувач 1 та Отримувач 2 здійснюють господарську некомерційну діяльність, спрямовану на досягнення соціальних та інших результатів у сфері охорони здоров'я, без мети одержання прибутку, а також беруть участь у виконанні державних та місцевих програм у сфері охорони здоров'я в установленому законодавством порядку.
- (37) КП «Стоматологічна поліклініка № 1» ЖМР включено до реєстру неприбуткових установ та організацій (рішення Головного управління Державної податкової служби у Житомирській області № 1906254500218 від 04.12.2019).
- (38) КП «Стоматологічна поліклініка № 2» ЖМР включено до реєстру неприбуткових установ та організацій (рішення Головного управління Державної податкової служби у Житомирській області № 1906254600036 від 18.02.2019).
- (39) КП «Стоматологічна поліклініка № 1» ЖМР та КП «Стоматологічна поліклініка № 2» ЖМР присвоєно ознаку неприбутковості 0048 – інші юридичні особи, діяльність яких відповідає вимогам, встановленим пунктом 133.4 статті 133 Податкового кодексу України.
- (40) Статутом КП «Стоматологічна поліклініка № 1» ЖМР та Статутом КП «Стоматологічна поліклініка № 2» ЖМР передбачено, що основною метою діяльності Отримувача 1 та Отримувача 2 є забезпечення медичного обслуговування населення шляхом надання стоматологічної допомоги та стоматологічних медичних послуг, спрямованих на забезпечення профілактики, діагностики та лікування населення в установленому законодавством порядку.

(41) Відповідно до положень Статуту КП «Стоматологічна поліклініка № 1» ЖМР та Статуту КП «Стоматологічна поліклініка № 2» ЖМР предметом діяльності Отримувача 1 та Отримувача 2 є:

- створення умов, необхідних для забезпечення доступної та якісної медичної допомоги населенню, організації належного управління внутрішнім лікувально-діагностичним процесом та ефективного використання майна й інших ресурсів підприємства;
- надання пацієнтам відповідно до законодавства на безвідплатній та відплатній основі послуг вторинної / спеціалізованої медичної допомоги, необхідної для забезпечення належних профілактики, діагностики й лікування хвороб, травм чи інших розладів здоров'я;
- здійснення терапевтичного, хірургічного, ортопедичного обслуговування дорослого населення;
- проведення якісного лікувально-профілактичного процесу, консервативне й оперативне стоматологічне лікування хворих, якісне надання зубопротезної допомоги населенню;
- використання різних методів рентгенологічних досліджень;
- проведення фізіотерапевтичного лікування;
- забезпечення надання невідкладної медичної стоматологічної допомоги хворим при гострих та раптових захворюваннях, планового лікування, консультативної допомоги;
- проведення якісної профілактики та лікування пацієнтів зі стоматологічними захворюваннями серед населення;
- впровадження первинної комплексної профілактики стоматологічних захворювань;
- надання кваліфікованої та планової консультативної медичної допомоги населенню;
- впровадження сучасних методів лікування та зубного протезування;
- надання пацієнтам відповідно до законодавства на безвідплатній та відплатній основі спеціалізованої (високоспеціалізованої) амбулаторної медичної допомоги (спеціалізована медична практика);
- організація, у разі потреби, надання пацієнтам медичної допомоги більш високого рівня спеціалізації на базі інших закладів охорони здоров'я шляхом направлення пацієнтів до цих закладів у порядку, встановленому законодавством;
- організація взаємодії з іншими закладами охорони здоров'я з метою забезпечення наступництва в наданні медичної допомоги на різних рівнях та ефективного використання ресурсів системи медичного обслуговування;
- проведення експертизи тимчасової непрацездатності та контролю за видачею листків непрацездатності;
- направлення на медико-соціальну експертизу осіб зі стійкою втратою працездатності;
- проведення профілактичних оглядів.

(42) Пунктами 3.4 Статутів КП «Стоматологічна поліклініка № 1» ЖМР та КП «Стоматологічна поліклініка № 2» ЖМР передбачено, що підприємства надають медичні послуги на підставі ліцензії на медичну практику. Підприємства мають право здійснювати лише ті види медичної практики, які дозволені органом ліцензування при видачі ліцензії на медичну практику. Якщо для провадження певних видів діяльності, передбачених Статутами, потрібен спеціальний дозвіл, підприємства отримують його в порядку, визначеному законодавством.

(43) Відповідно до інформації, отриманої від Надавача в Повідомленні, КП «Стоматологічна поліклініка № 1» ЖМР та КП «Стоматологічна поліклініка № 2» ЖМР здійснюють свою діяльність за рахунок коштів місцевого бюджету Житомирської міської об'єднаної територіальної громади, коштів, отриманих від договорів за програмою медичних гарантій із Національною службою здоров'я України (НСЗУ) на безкоштовній основі для споживачів, за рахунок медичної субвенції та за рахунок надання медичних послуг на основі затверджених тарифів (далі – платні послуги).

(44) Згідно з інформацією, зазначеною в Повідомленні, перелік витрат, які покриваються коштами бюджетного фінансування, охоплює:

№ п/п	Заплановані видатки відповідно до Програми	2021 рік, тис. грн.		2022 рік, тис. грн.		2023 рік, тис. грн.	
		КП «СП № 1» ЖМР	КП «СП № 2» ЖМР	КП «СП № 1» ЖМР	КП «СП № 2» ЖМР	КП «СП № 1» ЖМР	КП «СП № 2» ЖМР
1	2	3	4	5	6	7	8
	1.1. Оплата комунальних послуг та енергоносіїв комунальних закладів охорони здоров'я, у т. ч. за показниками:	1 112 700	262 200	1 181 700	278 500	1 244 300	293 200
	оплата тепlopостачання	488 000	94 700	518 300	100 600	545 700	105 900
	оплата водopостачання та водовідведення	119 200	36 800	126 600	39 100	133 300	41 200
	оплата електроенергії	496 800	126 100	527 600	133 900	555 600	141 000
	оплата природного газу	-	4 600	-	4 900	-	5 100
	оплата інших енергоносіїв	8 700	-	9 200	-	9 700	-
	1.2. Фінансова підтримка закладів охорони здоров'я для забезпечення стабільного функціонування (пільгові пенсії, податки, витрати на підвищення кваліфікації, підготовку інтернів, страхування, оплата праці на період військової служби за контрактом, придбання програмних продуктів та комп'ютерної техніки тощо, у т. ч. за показниками:	135 200	3 200	143 600	3 400	151 200	3 600
	земельний податок	21 400	-	22 700	-	23 900	-
	підвищення кваліфікації	22 300	3 200	23 700	3 400	24 900	3 600
	оплата праці на період військової служби	71 400	-	75 800	-	79 800	-
	нарахування на заробітну плату	20 100	-	21 300	-	22 500	-
	5.1. Здійснення заходів щодо профілактики та лікування стоматологічних захворювань, надання невідкладної та планової стоматологічної допомоги, у т. ч. за показниками:	841 500	98 100	893 700	104 200	941 000	109 700

	заробітна плата	693 500	-	736 500	-	775 500	-
	нарахування на заробітну плату	148 000	-	157 200	-	165 500	-
	медикаменти та перев'язувальні матеріали	-	98 100	-	104 200	-	109 700
	13.2. Функціонування медичних комісій у військовому комісаріаті, у т. ч. за показниками:		132 500		140 700		148 200
	оплата праці медичного персоналу	-	84 100	-	89 300	-	94 000
	нарахування на заробітну плату	-	23 700	-	25 200	-	26 500
	витратні матеріали	-	24 700	-	26 200	-	27 600
		2 089 400	496 000	2 218 900	526 800	2 336 500	554 700
	Всього	2 585 400		2 745 700		2 891 200	

(45) Надавачем зазначено, що КП «Стоматологічна поліклініка № 1» ЖМР та КП «Стоматологічна поліклініка № 2» ЖМР здійснюють свою діяльність на безкоштовній для споживачів основі, а також за рахунок надання медичних послуг на основі затверджених тарифів.

(46) КП «Стоматологічна поліклініка № 1» ЖМР та КП «Стоматологічна поліклініка № 2» ЖМР на безоплатній основі надають такі послуги:

- пульпіт; гострі та загострені періодонтити;
- хімічні опіки слизової оболонки порожнини рота;
- виразково-некротичний стоматит Венсана; герпетичний гінгіво-стоматит; багатоформна ексудативна еритема;
- перикоронарит; періостит, альвеолі; слинокам'яна хвороба;
- перелом зуба; вивих зуба; невралгія трійчастого нерва;
- вивих скронево-нижньощелепного суглоба;
- абсцеси щелепно-лицевої ділянки;
- карбункул і фурункул щелепно-лицевої ділянки;
- травми м'яких тканин щелепно-лицевої ділянки, губ, слизової оболонки порожнини рота та язика.

(47) На платній основі КП «Стоматологічна поліклініка № 1» ЖМР та КП «Стоматологічна поліклініка № 2» ЖМР надають:

- послуги з терапевтичної стоматології;
- послуги з хірургічної стоматології;
- послуги з ортопедичної стоматології.

(48) Так, послуги з терапевтичної стоматології включають в себе надання невідкладної стоматологічної допомоги, лікування карієсу, пульпіту, періодонтиту згідно з протоколами надання стоматологічної допомоги.

(49) Послуги з хірургічної стоматології включають в себе надання невідкладної стоматологічної допомоги, а саме: видалення зубів, розкриття абсцесів, періоститів та кістоктомій згідно з протоколами надання стоматологічної допомоги.

(50) Послуги з ортопедичної стоматології включають в себе відновлення жувальної функції при відсутності одного, декількох або повній відсутності зубів, відтворення жувальної ефективності зубних рядів (виготовлення всіх видів зубних протезів і їх встановлення).

- (51) Надання послуг з ортопедичної стоматології складається з клінічних та лабораторних етапів, що включає в себе комплекс робіт, а саме:
- роботу лікаря-стоматолога-ортопеда з підготовки ротової порожнини пацієнта до протезування;
 - виготовлення зубного протезу в зуботехнічній лабораторії зубним техніком;
 - встановлення зубного протезу лікарем-стоматологом-ортопедом в ротову порожнину.
- (52) До 07.04.2021 діяли тарифи на платні послуги КП «Стоматологічна поліклініка № 1» ЖМР та КП «Стоматологічна поліклініка № 2» ЖМР, затверджені рішенням виконавчого комітету Житомирської міської ради від 17.06.2020 № 654 «Про встановлення тарифів на платні послуги, що надаються комунальними підприємствами «Стоматологічна поліклініка № 1» Житомирської міської ради та «Стоматологічна поліклініка № 2» Житомирської міської ради».
- (53) Рішеннями виконавчого комітету Житомирської міської ради від 07.04.2021 № 310 «Про встановлення тарифів на платні послуги, що надаються комунальним підприємством «Стоматологічна поліклініка № 1» Житомирської міської ради» та від 07.04.2021 № 311 «Про встановлення тарифів на платні послуги, що надаються комунальним підприємством «Стоматологічна поліклініка № 2» Житомирської міської ради» встановлено тарифи на платні послуги з надання стоматологічної допомоги та стоматологічного протезування, що надають КП «Стоматологічна поліклініка № 1» ЖМР та КП «Стоматологічна поліклініка № 2» ЖМР, які є чинними.
- (54) З метою надання послуг ортопедичної стоматології повною мірою, у структурі КП «Стоматологічна поліклініка № 1» ЖМР передбачена наявність зуботехнічної лабораторії.
- (55) Послуги зуботехнічної лабораторії включають в себе виготовлення всіх видів зубних протезів. З огляду на те, що такі послуги зуботехнічної лабораторії є окремою складовою послуг з ортопедичної стоматології, вони надаються виключно стороннім організаціям та не надаються пацієнтам окремо.
- (56) Згідно з отриманою від Надавача інформацією відсоткова частка діяльності КП «Стоматологічна поліклініка № 1» ЖМР та КП «Стоматологічна поліклініка № 2» ЖМР за джерелами надходжень протягом 2019 – 2020 років становить:

№ п/п	Джерело надходжень	КП «Стоматологічна поліклініка № 1» ЖМР		КП «Стоматологічна поліклініка № 2» ЖМР	
		2019 рік	2020 рік	2019 рік	2020 рік
1	За рахунок здійснення платних послуг	60,0 %	58,0 %	51,0 %	55,0 %
2	За рахунок програм медичних гарантій за договором з НСЗУ	-	13,0 %	0	16,0 %
3	За рахунок медичної субвенції	27,0 %	7,0 %	35,0 %	10,0 %
4	За рахунок коштів місцевого бюджету	13,0 %	22,0 %	14,0 %	19,0 %
	Всього	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

- (57) Зазначене співвідношення свідчить про те, що протягом 2019 – 2020 років найбільший обсяг надходжень КП «Стоматологічна поліклініка № 1» ЖМР та КП «Стоматологічна поліклініка № 2» ЖМР отримували від надання платних послуг, що, у свою чергу, підтверджує значний обсяг платної діяльності зазначених підприємств та ризик того, що КП «Стоматологічна поліклініка № 1» ЖМР та КП «Стоматологічна

поліклініка № 2» ЖМР наступними роками здійснюватимуть платну діяльність обсягом понад 20 % загального обсягу діяльності кожного із закладів.

- (58) Крім того, Надавач не надавав інформації про те, що КП «Стоматологічна поліклініка № 1» ЖМР та КП «Стоматологічна поліклініка № 2» ЖМР наступними роками надаватимуть менше 20 % платних послуг від загального обсягу діяльності.
- (59) За інформацією Надавача, фінансова підтримка КП «Стоматологічна поліклініка № 1» ЖМР у 2021 році на медикаменти, перев'язувальні матеріали та витратні матеріали не спрямовується.
- (60) КП «Стоматологічна поліклініка № 2» ЖМР спрямовує кошти державної підтримки на придбання медикаментів, перев'язувальних матеріалів.
- (61) Надавач зазначає, що медикаментів, перев'язувальних матеріалів та витратних матеріалів, придбаних за кошти місцевого бюджету, КП «Стоматологічна поліклініка № 2» ЖМР під час надання платних послуг не використовує.
- (62) Як зазначає Надавач, всі закупівлі товарів, робіт, послуг КП «Стоматологічна поліклініка № 1» ЖМР та КП «Стоматологічна поліклініка № 2» ЖМР за всіма джерелами фінансування здійснюються з дотриманням вимог Закону України «Про публічні закупівлі».
- (63) Як повідомляє Надавач, бухгалтерський облік в КП «Стоматологічна поліклініка № 1» ЖМР та КП «Стоматологічна поліклініка № 2» ЖМР ведеться окремо за кожним видом діяльності:
- бюджетні кошти обліковуються на окремому рахунку, відкритому в органах Державної казначейської служби;
 - для коштів від надання платних послуг відкрито розрахунковий рахунок в акціонерному товаристві комерційному банку «Приватбанк»;
 - облік бюджетних коштів (у т. ч. облік заробітної плати, лікарських засобів для надання невідкладної допомоги, деззасобів, інших витратних матеріалів, комунальних послуг та енергоносіїв, інших видатків для стабільного функціонування закладу) ведеться окремо;
 - придбання товарно-матеріальних цінностей оформляється окремими договорами й оплачується з окремих рахунків.
- (64) При цьому, за інформацією Надавача, у вартості стоматологічних послуг КП «Стоматологічна поліклініка № 1» ЖМР та КП «Стоматологічна поліклініка № 2» ЖМР витрати залежно від платної та безоплатної діяльності не розподіляються. Розподіл здійснюється за доходами від надання платних послуг за програмою медичних гарантій, надходжень із місцевого бюджету та затверджується у фінансовому плані.
- (65) Поділ персоналу в КП «Стоматологічна поліклініка № 1» ЖМР та КП «Стоматологічна поліклініка № 2» ЖМР під час надання стоматологічних послуг залежно від платності / безоплатності для споживачів не здійснюється.
- (66) Фонд оплати праці в КП «Стоматологічна поліклініка № 1» ЖМР та КП «Стоматологічна поліклініка № 2» ЖМР формується згідно з вимогами чинного законодавства, колективного договору та з дотриманням всіх мінімальних гарантій в оплаті праці. Пропорційний підхід щодо джерел фінансування під час нарахування заробітної плати персоналу залежно від обсягів надання платних та безоплатних послуг не застосовується.

(67) Разом із тим, Надавачем у рамках розгляду справи не було надано жодних документів, чи інших підтверджень, які б свідчили про те, що КП «Стоматологічна поліклініка № 1» ЖМР та КП «Стоматологічна поліклініка № 2» ЖМР розділено облік доходів, витрат та видатків окремо за діяльністю щодо надання безкоштовних медичних послуг та здійснення платної діяльності (надання платних медичних послуг) за джерелами фінансування КП «Стоматологічна поліклініка № 1» ЖМР та КП «Стоматологічна поліклініка № 2» ЖМР окремо в розрізі синтетичних та аналітичних рахунків.

(68) Так, наказ від 06.03.2019 № 6 «Про облікову політику та організацію бухгалтерського обліку КП «Стоматологічна поліклініка № 1» ЖМР» та наказ «Про облікову політику КП «Стоматологічна поліклініка № 2 Житомирської міської ради» не містять положень щодо окремого обліку доходів та витрат на надання послуг, на які спрямовується державна допомога, і на надання платних послуг.

Щодо функціонування медичних комісій у військовому комісаріаті на території Житомирської міської об'єднаної територіальної громади

(69) За інформацією Надавача, у Цільовій програмі розвитку охорони здоров'я Житомирської міської об'єднаної територіальної громади на 2021-2023 роки передбачено видатки КП «Стоматологічна поліклініка № 2» ЖМР для участі лікарів-стоматологів у військово-лікарській комісії, а саме: видатки на оплату праці медичного персоналу, нарахування на заробітну плату та витратні матеріали.

(70) Надавач зазначає, що медичний огляд призовників не входить до програми медичних гарантій.

(71) Статтею 36 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» передбачено, що до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських ради належать делеговані повноваження, зокрема, сприяння організації призову громадян на військову службу за призовом осіб офіцерського складу, строкову військову та альтернативну (невійськову) службу, а також їх мобілізації, підготовці молоді до служби в Збройних Силах України, організації навчальних (перевірочних) та спеціальних військових зборів; забезпечення доведення до підприємств, установ та організацій незалежно від форм власності, а також населення наказу військового комісара про оголошення мобілізації.

(72) Частиною другою статті 43 Закону України «Про військовий обов'язок та військову службу» передбачено, що органи місцевого самоврядування для проведення медичного огляду громад, призову їх на військову службу зобов'язані забезпечувати відповідні районні (міські) територіальні центри комплектування та соціальної підтримки необхідною кількістю технічних працівників та обслуговуючого персоналу, обладнаними призовними (збірними) пунктами, медикаментами, інструментарієм, медичним і господарським майном, автомобільним транспортом.

(73) Частиною шостою статті 43 Закону України «Про військовий обов'язок та військову службу» за членами комісій з питань приписки до призовних дільниць, призовних та військово-лікарських комісій при відповідних районних (міських) територіальних центрах комплектування та соціальної підтримки, лікарями і середнім медичним персоналом, технічними працівниками та обслуговуючим персоналом, які направляються для роботи на призовних дільницях і збірних пунктах під час взяття допризовників на військовий облік і призову громадян на військову службу або на збори для проведення медичного огляду і повторного огляду громадян, а також для відправлення призваних на збірні пункти, на весь час виконання цих обов'язків зберігаються займана посада та середня заробітна плата за основним місцем роботи.

- (74) Відповідно до пункту 2.1 наказу Міністерства оборони України від 14.08.2008 № 402 «Про затвердження Положення про військово-лікарську експертизу в Збройних Силах України» для проведення військово-лікарської експертизи створюються військово-лікарські комісії (далі – ВЛК), штатні та позаштатні (постійно і тимчасово діючі).
- (75) Згідно з пунктом 2.6.3. Положення про військово-лікарську експертизу в Збройних Силах України, затвердженого наказом Міністерства оборони України від 14.08.2008 № 402, до складу військово-лікарської комісії залучають лікарів з місцевих лікувально-профілактичних закладів за рішенням виконавчого органу міської ради за погодженням з головою відповідної штатної ВЛК регіону.
- (76) За інформацією Надавача, рішенням виконавчого комітету Житомирської міської ради від 30.12.2020 № 1551 «Про створення та призначення персонального складу та порядок роботи позаштатної постійно діючої військово-лікарської комісії та лікарсько-льотної комісії Житомирського ОМТЦК та СП на 2021 рік» створено та призначено персональний склад та затверджено порядок роботи позаштатної постійно діючої військово-лікарської комісії та лікарсько-льотної комісії Житомирського об'єднаного міського територіального центру комплектування та соціальної підтримки на 2021 рік.
- (77) До складу позаштатної військово-лікарської та лікарсько-льотної комісії Житомирського об'єднаного міського територіального центру комплектування та соціальної підтримки включено лікаря-зубного КП «Стоматологічна поліклініка № 2» Житомирської міської ради.

4. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

4.1. Законодавство у сфері охорони здоров'я та практика Європейського Союзу

- (78) Статтею 49 Конституції України встановлено, що охорона здоров'я забезпечується державним фінансуванням відповідних соціально-економічних, медико-санітарних і оздоровчо-профілактичних програм. Держава створює умови для ефективного і доступного для всіх громадян медичного обслуговування. У державних і комунальних закладах охорони здоров'я медична допомога надається безоплатно; існуюча мережа таких закладів не може бути скорочена. Держава сприяє розвитку лікувальних закладів усіх форм власності.
- (79) Відповідно до частини першої статті 8 Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» держава визнає право кожного громадянина України на охорону здоров'я і забезпечує його захист.
- (80) Відповідно до статті 12 Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» охорона здоров'я – один з пріоритетних напрямів державної діяльності. Держава формує політику охорони здоров'я в Україні та забезпечує її реалізацію.
- (81) Відповідно до частини першої статті 18 Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» фінансове забезпечення охорони здоров'я може здійснюватися за рахунок коштів Державного бюджету України та місцевих бюджетів, коштів юридичних та фізичних осіб, а також з інших джерел, не заборонених законом. Кошти Державного бюджету України та місцевих бюджетів, призначені на охорону здоров'я, використовуються, зокрема, для забезпечення медичної допомоги населенню, фінансування державних цільових і місцевих програм охорони здоров'я та фундаментальних наукових досліджень у цій сфері. Фінансове забезпечення державних та комунальних закладів охорони здоров'я - бюджетних установ здійснюється відповідно до бюджетного законодавства.

- (82) Пунктом 3 частини другої статті 22 Бюджетного кодексу України встановлено, що головними розпорядниками бюджетних коштів можуть бути виключно за бюджетними призначеннями, визначеними іншими рішеннями про місцеві бюджети, - місцеві державні адміністрації, виконавчі органи та апарати місцевих рад (секретаріат Київської міської ради), структурні підрозділи місцевих державних адміністрацій, виконавчих органів місцевих рад в особі їх керівників.
- (83) Відповідно до частини першої статті 103⁴ Бюджетного кодексу України медична субвенція спрямовується на видатки місцевих бюджетів, передбачені в пункті 3 частини першої статті 89 (крім підпункту «г») та пункті 3 частини першої статті 90 цього Кодексу, для оплати поточних видатків, крім видатків на оплату комунальних послуг та енергоносіїв.
- (84) Відповідно до пункту 3 частини першої статті 89 Бюджетного кодексу України до видатків, що здійснюються з бюджетів міст республіканського Автономної Республіки Крим та обласного значення, районних бюджетів, бюджетів об'єднаних територіальних громад, належать в тому числі видатки на охорону здоров'я, зокрема:
- амбулаторно-поліклінічну та стаціонарну допомогу (лікарні широкого профілю, спеціалізовані медико-санітарні частини, пологові будинки, поліклініки і амбулаторії, загальні стоматологічні поліклініки, дільничні лікарні);
 - програми медико-санітарної освіти (міські та районні центри здоров'я і заходи з санітарної освіти);
 - оплату комунальних послуг та енергоносіїв комунальних закладів охорони здоров'я, які належать відповідним територіальним громадам, для забезпечення надання медичних послуг за програмою державних гарантій медичного обслуговування населення;
 - місцеві програми розвитку та підтримки комунальних закладів охорони здоров'я, які належать відповідним територіальним громадам або є об'єктами права спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міст, що перебувають в управлінні районних рад, і місцеві програми надання населенню медичних послуг понад обсяг, передбачений програмою державних гарантій медичного обслуговування населення.
- (85) Відповідно до статті 3 Закону України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення» держава гарантує повну оплату, згідно з тарифом за рахунок коштів Державного бюджету України, надання громадянам необхідних їм медичних послуг та лікарських засобів, що передбачені програмою медичних гарантій. За рахунок Державного бюджету України окремо здійснюється фінансове забезпечення програм громадського здоров'я, заходів боротьби з епідеміями, проведення медико-соціальної експертизи, діяльності, пов'язаної з проведенням судово-медичної та судово-психіатричної експертизи, та інших програм у галузі охорони здоров'я, що забезпечують виконання загальнодержавних функцій, за переліком, затвердженим Кабінетом Міністрів України.
- (86) Згідно зі статтею 264 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію), Сторони домовились, що вони застосовуватимуть положення Угоди про асоціацію з використанням, як джерел тлумачення критеріїв, що впливають із застосування статей 106, 107 та 93 Договору про функціонування Європейського Союзу, зокрема відповідну судову практику Суду Європейського Союзу, а також відповідне вторинне законодавство, рамкові положення, керівні принципи та інші чинні адміністративні акти Європейського Союзу.

(87) Частиною четвертою статті 263 Угоди про асоціацію передбачено, що сторони мають забезпечити, щоб фінансова та організаційна структура будь-якого підприємства, яке користується спеціальним чи виключним правом, наданим Україною або державою-членом Європейського Союзу, або є вповноваженим на надання послуг, що мають загальний економічний інтерес, і яке отримує компенсацію за надання публічних послуг в будь-якій формі щодо такої послуги, була конкретно відображена в окремих бухгалтерських рахунках, таким чином, щоб чітко відстежувалось таке:

а) витрати та доходи, пов'язані з усіма товарами або послугами, щодо яких підприємству надано спеціальне або виключне право, або усіма послугами, які мають загальний економічний інтерес та які підприємство вповноважене надавати, і, з іншого боку, витрати й доходи, пов'язані з кожним іншим окремим товаром або послугою, щодо яких підприємство здійснює діяльність;

б) повна інформація щодо методів, відповідно до яких витрати та доходи призначаються або розподіляються за різними видами діяльності. Ці методи мають базуватися на принципах бухгалтерського обліку – обумовленості, об'єктивності, прозорості та послідовності відповідно до міжнародно визнаних методологій бухгалтерського обліку, зокрема калькуляції витрат за видом діяльності, та мають базуватися на даних аудиту.

(88) У рішенні щодо компенсації послуг державних лікарень у м. Брюссель (SA.19864) (2014/C) (ex NN 54/2009) – Belgium Public financing of Brussels public IRIS hospitals¹ Європейська комісія здійснила оцінку фінансування лікарень IRIS-H на відповідність критеріям, передбаченим рішенням Європейського Суду від 24.07.2003 № 280/00 у справі Altmark Trans GmbH, Regierungspräsidium Magdeburg v Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH та, здійснивши повний аналіз матеріалів справи, встановила, що чотирьох сукупних критеріїв, встановлених вищезазначеним рішенням, не було кумулятивно дотримано.

(89) Також рішенням Європейської комісії SA.19864 (2014/C) (ex NN 54/2009) передбачено, що діяльність лікарень, як правило, вважається економічною, якщо лікарні чи інші постачальники медичних послуг отримують винагороду безпосередньо від пацієнтів чи інших джерел за надання відповідних медичних послуг (пункт 41 – 44 рішення Європейської комісії SA.19864).

(90) У вказаній справі основною діяльністю лікарень IRIS-H є надання медичних послуг, однак аналогічні медичні послуги надають й інші організації, клініки, центри тощо, включаючи лікарні приватної форми власності, тому Комісія зазначає, що надання медичних послуг лікарнями IRIS-H за винагороду в конкурентному середовищі необхідно розглядати як економічну діяльність за своєю природою.

(91) Разом із тим, проаналізувавши всі обставини справи, Комісія дійшла висновку про те, що в цій справі сукупно дотримано ознаки державної допомоги, тому надання державної підтримки лікарням IRIS-H є державною допомогою відповідно до статті 107 ДФЄС.

4.2. Законодавство у сфері державної допомоги

(92) Відповідно до пункту 1 частини першої статті 1 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» (далі – Закон) державна допомога суб'єктам господарювання (далі – державна допомога) – підтримка у будь-якій формі суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, що спотворює або

¹Рішення Європейської комісії (SA.19864) (2014/C) (ex NN 54/2009), компенсація послуг державних лікарень у м. Брюссель, Бельгія.

загрожує спотворенням економічної конкуренції, створюючи переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності.

- (93) Державна підтримка є державною допомогою, якщо одночасно виконуються такі умови:
- підтримка надається суб'єкту господарювання;
 - державна підтримка здійснюється за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів;
 - підтримка створює переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності;
 - підтримка спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції.
- (94) Відповідно до частини другої статті 1 Закону терміни «суб'єкт господарювання», «товар», «економічна конкуренція (конкуренція)» вживаються у Законі у значенні, наведеному в Законі України «Про захист економічної конкуренції».
- (95) Згідно зі статтею 2 Закону державна допомога є недопустимою для конкуренції, якщо інше не встановлено цим Законом.
- (96) Статтею 6 Закону передбачено, що державна допомога може бути визнана допустимою, якщо надається для цілей, зокрема, сприяння окремим видам господарської діяльності та виконання загальнодержавних програм розвитку або соціальних та економічних проблем загальнонаціонального характеру.
- (97) Пунктом 3 розділу 9 Закону передбачено, що чинна державна допомога, що існувала на день набрання чинності цим Законом, яка відповідно до рішення Уповноваженого органу визнана недопустимою для конкуренції, має бути приведена у відповідність із цим Законом у строк, визначений Уповноваженим органом, але не більш як протягом п'яти років з дня набрання чинності цим Законом.

4.3. Послуги, що становлять загальний економічний інтерес

- (98) Згідно з пунктом 14 частини першої статті 1 Закону послуги, що становлять загальний економічний інтерес, – послуги, пов'язані із задоволенням особливо важливих загальних потреб громадян, що не можуть надаватися на комерційній основі без державної підтримки (далі – ПЗЕІ).
- (99) Відповідно до пункту 2 частини другої статті 3 Закону, дія цього Закону не поширюється на підтримку господарської діяльності, пов'язаної з наданням послуг, що становлять загальний економічний інтерес, у частині компенсації обґрунтованих витрат на надання таких послуг.
- (100) Відповідно до статті 264 Угоди про асоціацію, Сторони домовились, що вони застосовуватимуть статті 262, 263(3) або 263(4) Угоди з використанням як джерела тлумачення критеріїв, що впливають із застосування статей 106, 107 та 93 Договору про функціонування Європейського Союзу, зокрема відповідну судову практику Суду Європейського Союзу, а також відповідне вторинне законодавство, рамкові положення, керівні принципи та інші чинні адміністративні акти Європейського Союзу.
- (101) Згідно з пунктом «с» додатка XXIII до розділу 10 Угоди про асоціацію послуги загального економічного інтересу визначені як «економічна діяльність, яку органи влади визначають як особливо важливу для громадян, і яка не може здійснюватися (або могла б здійснюватися за інших умов) без державного втручання. Така діяльність повинна виявляти особливий характер порівняно із загальним економічним інтересом інших видів економічної діяльності».

- (102) Згідно зі статтею 263 (4) Угоди про асоціацію Сторони протягом п'яти років з дати набрання чинності Угодою мають забезпечити, щоб фінансова та організаційна структура будь-якого підприємства, яке користується спеціальним чи виключним правом, наданим Україною або державою-членом Європейського Союзу, або є вповноваженим на надання послуг, що мають загальний економічний інтерес, і яке отримує компенсацію за надання публічних послуг у будь-якій формі щодо такої послуги, була коректно відображена в окремих бухгалтерських рахунках таким чином, щоб чітко відстежувалось таке:
- витрати та доходи, пов'язані з усіма товарами або послугами, щодо яких підприємству надано спеціальне або виключне право, або усіма послугами, які мають загальний економічний інтерес та які підприємство вповноважене надавати, і, з другого боку, витрати та доходи, пов'язані з кожним іншим окремим товаром або послугою, щодо яких підприємство здійснює діяльність;
 - повна інформація щодо методів, відповідно до яких витрати та доходи призначаються або розподіляються за різними видами діяльності. Ці методи мають базуватися на принципах бухгалтерського обліку - обумовленості, об'єктивності, прозорості та послідовності відповідно до міжнародно визнаних методологій бухгалтерського обліку, зокрема калькуляції витрат за видом діяльності, та мають базуватися на даних аудиту.
- (103) Відповідно до статті 262 (4) Угоди про асоціацію підприємства уповноважені надавати послуги, що мають загальний економічний інтерес, або такі, які мають характер прибуткової монополії, підпорядковуються правилам, що містяться в цій частині, в тій мірі, в якій застосування цих правил юридично або фактично не перешкоджає виконанню окремих завдань, визначених для них. Розвиток торгівлі не має зазнавати впливу настільки, наскільки це суперечитиме інтересам Сторін.
- (104) Статтею 14 Договору про функціонування Європейського Союзу (далі – Договір ЄС) регламентовано, що Європейський Союз та держави-члени, кожен у межах своїх повноважень, повинні дбати про те, щоб підприємства, які надають послуги загального економічного інтересу, функціонували на базі таких принципів і в таких умовах, зокрема економічного та фінансового характеру, які дозволять їм виконувати свої завдання.
- (105) Відповідно до статті 106 Договору ЄС підприємства, які здійснюють послуги загального економічного інтересу, підпорядковуються правилам конкуренції в таких межах, в яких застосування цих правил не перешкоджає виконанню, юридично або фактично, дорученого їм спеціального завдання.
- (106) Згідно зі статтею 106 (2) Договору ЄС, підприємства, яким доручено надавати ПЗЕІ, є підприємствами, на які покладаються «особливі завдання». Загалом покладання «конкретного завдання щодо надання публічних послуг» на підприємство означає пропозицію послуг, які, якщо розглядати їх з урахуванням власних комерційних інтересів, підприємство не надаватиме взагалі або не надаватиме в тому ж обсязі або за тих самих умов, застосовуючи критерій загального інтересу, держави-члени можуть покладати особливі зобов'язання на підприємства щодо надання таких послуг. Отже, Комісія вважає, що не буде доцільним застосування визначення як ПЗЕІ до послуги, яка вже надана або може бути надана на задовільному рівні щодо таких умов, як ціна, об'єктивні характеристики якості, безперервність та доступ до послуги, підприємствами, які працюють за звичайних ринкових умов.
- (107) Комісія також вважає, що послуги, які визначаються як ПЗЕІ, повинні бути адресовані громадянам або бути в інтересах суспільства в цілому.

- (108) Європейський суд у своєму рішенні від 24.07.2003 № 280/00 у справі Altmark Trans GmbH, Regierungspräsidium Magdeburg v Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH (далі – Рішення у справі Альтмарк, критерії Altmark) визнав, що компенсація витрат суб'єкта господарювання, пов'язаних із наданням ПЗЕІ, не є державною допомогою у значенні статті 107 Договору ЄС, за умови, що задовольняються чотири сукупних критерії:
- суб'єкт господарювання має чітко визначені зобов'язання надавати громадські послуги (обслуговувати населення);
 - параметри, на підставі яких обчислюється компенсація, є визначеними заздалегідь об'єктивним і прозорим способом;
 - компенсація не є надмірною і не перевищує необхідної суми для покриття всіх або частини витрат, понесених суб'єктом господарювання у зв'язку з наданням послуг загального економічного інтересу. Зокрема, компенсація не може перевищувати суму, необхідну для покриття чистої фінансової різниці між понесеними витратами та отриманими доходами підприємства при виконанні зобов'язання надавати відповідні громадські послуги загального інтересу, з урахуванням доходу, який залишається у підприємства, та розумного рівня прибутку;
 - якщо суб'єкт господарювання, який виконує зобов'язання щодо надання публічної послуги, не обирається відповідно до процедури публічних закупівель, яка б дозволила відібрати учасника, здатного надавати ці послуги з найменшими витратами для громади, необхідний рівень компенсації визначається на підставі аналізу витрат, які були б понесені типовим суб'єктом господарювання, добре керованим та належним чином забезпеченим відповідними активами.
- (109) Відповідно до пункту 3 Повідомлення Комісії ЄС щодо застосування правил державної допомоги Європейського Союзу до компенсації, наданої на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес 2012/C 8/02 (далі – Повідомлення Комісії), метою цього Повідомлення Комісії є роз'яснення ключових концепцій, що лежать в основі застосування правил державної допомоги, до компенсації за послуги, які становлять загальний економічний інтерес.
- (110) Відповідно до пункту 43 Повідомлення Комісії, на думку Суду, коли державний захід підтримки розглядається як компенсація за надання послуг, що надаються підприємствами-одержувачами на виконання зобов'язань із надання громадських послуг, ці підприємства не користуються реальною економічною перевагою, отже, цей захід не впливає на конкурентну позицію порівняно з конкуруючими суб'єктами, на такий захід не поширюється дія статті 107 (1) Договору ЄС. Однак для того щоб така компенсація не була визнана державною допомогою, необхідно виконати ряд умов.
- (111) Відповідно до пунктів 45 – 46 Повідомлення Комісії поняття ПЗЕІ постійно розвивається і залежить, зокрема, від потреб громадян, технологічних та ринкових змін, соціальних та політичних переваг. За відсутності спеціальних правил Європейського Союзу щодо визначення послуги як ПЗЕІ держави-члени мають широкі дискреційні можливості у визначенні кожної конкретної послуги як ПЗЕІ та надання компенсації постачальнику такої послуги.
- (112) Повідомленням Комісії також встановлено детальні правила, якими буде задовольнятися кожен із критеріїв, передбачений Рішенням у справі Альтмарк.
- (113) Так, відповідно до першого критерію Рішення у справі Альтмарк передбачено покладання на суб'єкта господарювання зобов'язань із надання ПЗЕІ, які мають бути чітко визначені.
- (114) Пунктом 52 Повідомлення Комісії передбачено, що покладання зобов'язання з надання ПЗЕІ повинно бути встановлено актом, який залежно від особливостей

законодавства держави-члена може мати законодавчий або регуляторний характер, або оформлено договором. Ґрунтуючись на підході Комісії, у такому акті повинно, як мінімум, бути визначено:

- зміст і тривалість зобов'язань із надання ПЗЕІ;
- назву суб'єкта господарювання і, де це необхідно, територію, на яку поширюються його послуги;
- характер будь-яких виключних або спеціальних прав, які було надано державним органом влади суб'єкту господарювання щодо ПЗЕІ;
- методика розрахунку компенсації, контролю та перегляду компенсації;
- механізм для уникнення й повернення надмірної компенсації;
- посилання на рішення або сукупність рішень, де встановлено зазначені зобов'язання.

(115) Зміст другого критерію Рішення у справі Альтмарк розкрито в розділі 3.4 Повідомлення Комісії.

(116) Відповідно до пунктів 54 – 55 Повідомлення Комісії, методика, за якою розраховується розмір компенсації, повинна бути визначена заздалегідь об'єктивним та прозорим способом з метою уникнення надання суб'єкту господарювання економічних переваг порівняно з конкуруючими суб'єктами, та необхідність попереднього встановлення цієї методики не означає, що компенсація повинна вираховуватись відповідно до певної формули, важливим є виключно те, щоб із самого початку було очевидно, яким способом компенсація буде розраховуватись.

(117) У пункті 57 Повідомлення Комісії встановлено, що у випадку якщо обґрунтований прибуток є частиною компенсації, методика розрахунку такого прибутку повинна бути визначена актом, який передбачає покладення зобов'язань із надання ПЗЕІ.

(118) Стосовно третього критерію Рішення у справі Альтмарк, згідно з яким компенсація не повинна бути надмірною з урахуванням відповідного доходу та обґрунтованого прибутку за виконання ПЗЕІ, Повідомленням Комісії передбачено, що обґрунтований прибуток визначається як норма рентабельності постійного капіталу протягом усього періоду дії договору про надання ПЗЕІ, яку запросив би типовий суб'єкт господарювання з метою прийняття рішення щодо надання ПЗЕІ, протягом визначеного періоду з урахуванням рівня ризику, що визначається залежно від сфери надання таких послуг.

(119) Згідно з четвертим критерієм, передбаченим Рішенням у справі Альтмарк, компенсація, що надається, повинна бути або результатом процедури публічних закупівель, яка б дозволила обрати пропозицію з найнижчою ціною за надання таких послуг, або за результатами аналізу витрат, яких поніс би типовий суб'єкт господарювання під час надання таких послуг.

(120) Пунктом 75 Повідомлення Комісії передбачено, що якщо держава-член може показати, що структура витрат підприємства, на яке покладено зобов'язання з надання ПЗЕІ, відповідає структурі середніх витрат подібних (типових) підприємств у відповідному секторі, сума компенсації, яка дозволить підприємству покрити свої витрати, включаючи розумний прибуток, відповідає четвертому критерію Рішення у справі Альтмарк.

4.4. Критерії оцінки допустимості державної допомоги, яка спрямована на послуги, що становлять загальний економічний інтерес

(121) У разі, коли критеріїв, встановлених Рішенням у справі Альтмарк, не дотримано, застосовується рішення Комісії ЄС про застосування частини другої статті 106

Договору про функціонування Європейського Союзу до державної допомоги у вигляді компенсації за обслуговування населення, що надається певним суб'єктам господарювання, які несуть відповідальність за надання послуг загального економічного значення (2012/21/ЄС) (далі – Рішення Комісії 2012/21/ЄС), та Рамкове повідомлення Комісії ЄС щодо державної допомоги у формі компенсації за надання публічних послуг (2011) 2012/С 8/03 (далі – Рамкове повідомлення щодо ПЗЕІ).

- (122) Згідно з Рішенням Комісії 2012/21/ЄС для того, щоб забезпечити дотримання критеріїв, викладених у статті 106 (2) Договору ЄС, необхідно встановити більш точні умови, які повинні виконуватися стосовно доручення діяльності послуг загального економічного інтересу. Сума компенсації може бути належним чином розрахована й перевірена, лише якщо зобов'язання надання публічних послуг, що покладаються на суб'єктів господарювання, чітко визначені в одному або кількох актах компетентних державних органів у відповідній державі-члені. Форма документа може змінюватися в різних державах-членах, але вона повинна вказувати принаймні відповідні підприємства, точний зміст і тривалість, а в разі потреби – територію, на якій накладені зобов'язання на надання публічних послуг, надані будь-які виняткові або спеціальні права, а також опис механізму компенсації та параметрів для визначення компенсації та уникнення й відшкодування будь-якої можливої надмірної компенсації.
- (123) Відповідно до Рішення Комісії 2012/21/ЄС та Рамкового повідомлення щодо ПЗЕІ відповідальність за надання ПЗЕІ покладається на виконавців таких послуг відповідним актом, яким встановлено, зокрема:
- зміст та тривалість зобов'язань щодо надання ПЗЕІ (тривалість визначається виходячи з об'єктивних критеріїв, зокрема періоду амортизації основних засобів, необхідних для надання ПЗЕІ);
 - суб'єкт(и) господарювання та, де це можливо, відповідна територія;
 - характер будь-яких спеціальних чи ексклюзивних прав, що надаються суб'єкту(ам) господарювання;
 - опис механізму компенсації та параметрів для розрахунку, контролю та перегляду компенсації (сума компенсації не повинна перевищувати суму, необхідну для покриття чистих витрат (чистої фінансової різниці) між понесеними при наданні ПЗЕІ витратами та доходами суб'єкта господарювання від надання ПЗЕІ, з урахуванням розумного рівня прибутку. Чисту вартість можна розрахувати як різницю між витратами на надання ПЗЕІ та доходами від їх надання. До витрат, які необхідно враховувати, належать усі витрати, необхідні для надання ПЗЕІ; якщо діяльність суб'єкта господарювання обмежується наданням ПЗЕІ, усі його витрати можуть бути враховані; якщо суб'єкт господарювання також надає інші послуги, необхідно враховувати тільки ті витрати, які пов'язані з наданням ПЗЕІ (у такому випадку необхідне використання параметрів для розподілу витрат і доходів); витрати, пов'язані з інвестиціями, можуть бути взяті до уваги, якщо це необхідно для функціонування послуги загального економічного інтересу);
 - опис заходів щодо уникнення та повернення будь-якої надмірної компенсації (відповідний орган повинен забезпечувати, щоб компенсація за надання ПЗЕІ відповідала встановленим вище умовам; у разі отримання надмірної компенсації, така компенсація повинна бути повернена, а параметри для розрахунку компенсації повинні бути оновлені на майбутнє. Для контролю за надмірною компенсацією повинні проводитися регулярні перевірки, принаймні кожні три роки протягом виконання зобов'язань).

5. ВИСНОВКИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ РОЗГЛЯДУ СПРАВИ

5.1. Віднесення медичних послуг КП «Стоматологічна поліклініка № 1» ЖМР та КП «Стоматологічна поліклініка № 2» ЖМР до ПЗЕІ

- (124) Відповідно до визначення ПЗЕІ, наведеного в Законі, до ПЗЕІ можуть бути віднесені послуги, які відповідають таким умовам:
- пов'язані із задоволенням особливо важливих загальних потреб громадян;
 - не можуть надаватися на комерційній основі без державної підтримки.
- (125) Роз'яснення термінів, що використовуються в частині другій глави 10 Угоди про асоціацію, наведено в додатку XXIII до глави 10 Угоди про асоціацію. Пунктом «с» додатка XXIII визначено, що термін «послуги, що становлять загальний економічний інтерес» визначає економічну діяльність, яку органи державної влади визначають як таку, що має особливу важливість для громадян і яка не могла б здійснюватися (або здійснювалася за інших умов) у разі відсутності державного втручання. Ця діяльність має особливі характеристики порівняно із загальним економічним інтересом інших видів економічної діяльності.
- (126) Статтею 49 Конституції України передбачено, зокрема, що кожен має право на охорону здоров'я, медичну допомогу та медичне страхування. Охорона здоров'я забезпечується державним фінансуванням відповідних соціально-економічних, медико-санітарних і оздоровчо-профілактичних програм. Держава створює умови для ефективного і доступного для всіх громадян медичного обслуговування. У державних та комунальних закладах охорони здоров'я медична допомога надається безоплатно; існуюча мережа таких закладів не може бути скорочена. Держава сприяє розвитку лікувальних закладів усіх форм власності.
- (127) Відповідно до статті 7 Закону України «Про основи законодавства України про охорону здоров'я» держава згідно з Конституцією гарантує всім громадянам реалізацію їх прав у сфері охорони здоров'я шляхом:
- а) створення розгалуженої мережі закладів охорони здоров'я;
 - б) організації і проведення системи державних і громадських заходів щодо охорони та зміцнення здоров'я;
 - в) фінансування надання всім громадянам та іншим визначеним законом особам гарантованого обсягу медичних послуг та лікарських засобів у порядку, встановленому законом;
 - г) здійснення державного і можливості громадського контролю та нагляду в сфері охорони здоров'я;
 - д) організації державної системи збирання, обробки і аналізу соціальної, екологічної та спеціальної медичної статистичної інформації;
 - е) встановлення відповідальності за порушення прав і законних інтересів громадян у сфері охорони здоров'я.
- (128) Відповідно до частини першої статті 8 Закону України «Про основи законодавства України про охорону здоров'я» держава визначає право кожного громадянина України на охорону здоров'я і забезпечує його захист.
- (129) Відповідно до статті 12 Закону України «Про основи законодавства України про охорону здоров'я» охорона здоров'я – один з пріоритетних напрямів державної діяльності. Держава формує політику охорони здоров'я в Україні та забезпечує її реалізацію.

- (130) На підставі наведеного, а також інформації та документів, отриманих під час розгляду справи, КП «Стоматологічна поліклініка № 1» ЖМР та КП «Стоматологічна поліклініка № 2» ЖМР здійснюють господарську некомерційну діяльність, спрямовану на досягнення соціальних та інших результатів у сфері охорони здоров'я.
- (131) З урахуванням визначення в пункті 14 частини першої статті 1 Закону та відповідного тлумачення в актах законодавства ЄС поняття ПЗЕІ, здійсненого відповідно до статті 264 Угоди про асоціацію, послуги з надання безкоштовної медичної стоматологічної допомоги населенню міста Житомир можуть бути віднесені до послуг, що становлять загальний економічний інтерес.
- (132) Відповідно до пункту 2 частини другої статті 3 Закону дія цього Закону не поширюється на підтримку господарської діяльності, пов'язаної з наданням послуг, що становлять загальний економічний інтерес, у частині компенсації обґрунтованих витрат на надання таких послуг.
- (133) Компенсація витрат суб'єкта господарювання, пов'язаних із наданням послуг, що становлять ПЗЕІ, не є державною допомогою у значенні статті 107 Договору ЄС, за умови, що задовольняються чотири сукупних критерії Altmark:

- *суб'єкт господарювання, що отримує компенсацію, повинен виконувати зобов'язання щодо надання таких послуг, а послуги повинні бути чітко визначені; покладення зобов'язання з надання ПЗЕІ повинно бути виражено актом, який залежно від особливостей законодавства може мати законодавчий або регуляторний характер, або виражатися у формі договору. У такому акті повинно, як мінімум, бути визначено: зміст і тривалість зобов'язань з надання ПЗЕІ, назву суб'єкта господарювання і, де це необхідно, територію, на яку поширюються його послуги, характер будь-яких виключних або спеціальних прав, які було надано державним органом влади суб'єкту господарювання щодо ПЗЕІ, методика розрахунку компенсації, контролю та перегляду компенсації, механізм для уникнення і повернення надмірної компенсації.*

Зобов'язання для КП «Стоматологічна поліклініка № 1» ЖМР та КП «Стоматологічна поліклініка № 2» ЖМР щодо надання послуг загального економічного інтересу передбачені Конституцією України, Законом України «Про основи законодавства України про охорону здоров'я» та Законом України «Про державні гарантії медичного обслуговування населення».

Разом із тим Надавачем не передбачено затвердження методики розрахунку компенсації, контролю та перегляду компенсації, опису механізму для уникнення і повернення надмірної компенсації в рамках реалізації Програми.

Отже, вимогу критерію не дотримано;

- *параметри, на підставі яких розраховується компенсація, визначені заздалегідь об'єктивним і прозорим способом;*

Надавач повідомив, що розрахунок необхідного фінансування для КП «Стоматологічна поліклініка № 1» ЖМР та КП «Стоматологічна поліклініка № 2» ЖМР здійснювався виходячи із:

- а) обсягу споживання енергоносіїв та комунальних послуг для забезпечення надання медичних послуг за програмою державних гарантій медичного обслуговування населення;
- б) земельний податок виходячи з місячної суми земельного податку у 2020 році та індексу споживчих цін;

в) підвищення кваліфікації розраховано виходячи з вартості курсів підвищення кваліфікації однієї людини у 2020 році та кількості працівників, які потребують підвищення кваліфікації;

г) оплата праці та нарахування на заробітну плату на період військової служби розраховано, враховуючи середню заробітну плату медичної сестри, яка проходить військову службу за контрактом;

д) функціонування медичних комісій у військовому комісаріаті включає витрати та нарахування на заробітну плату зубного лікаря, витрати на медикаменти;

е) здійснення заходів щодо профілактики та лікування стоматологічних захворювань, надання невідкладної та планової стоматологічної допомоги розраховано, враховуючи планову кількість невідкладних станів у місяць, тариф на надання невідкладної допомоги, розрахований як середнє значення між розрахунковою вартістю невідкладного стану на терапевтичному та хірургічному прийомі, плановий тариф на надання невідкладної допомоги у 2021 році. Розрахунок необхідного обсягу фінансування на виконання цих заходів здійснюється із застосуванням економічних норм і правил, викладених у Положенні (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати», Законах України «Про оплату праці», «Про відпустки», штатному розписі КП «Стоматологічна поліклініка № 1» ЖМР та КП «Стоматологічна поліклініка № 2» ЖМР, колективних договорах цих підприємств тощо.

Разом із тим Надавач не надав підтвердних документів, на підставі яких було обчислено компенсацію. Також відсутня інформація щодо об'єктивності та прозорості обчислення відповідної компенсації.

Отже, вимогу критерію не дотримано;

- *компенсація не є надмірною і не перевищує необхідної суми для покриття всіх або частини витрат, яких зазнає суб'єкт господарювання у зв'язку з наданням послуг загального економічного інтересу. Зокрема, компенсація не може перевищувати суму, необхідну для покриття чистої фінансової різниці між понесеними витратами та отриманими доходами підприємства при виконанні зобов'язання надавати відповідні громадські послуги загального інтересу, з урахуванням доходу, який залишається в підприємства, та розумного рівня прибутку.*

Надавач не надав підтвердних документів, що компенсація не є надмірною, тобто не перевищує суми, необхідної для покриття чистої фінансової різниці між понесеними при наданні ПЗЕІ витратами та доходами суб'єкта господарювання від надання ПЗЕІ, з урахуванням розумного рівня прибутку.

Отже, вимогу критерію не дотримано;

- *суб'єкт господарювання, який надає ці послуги, повинен бути обраний шляхом проведення процедури публічних закупівель. Якщо такої процедури не було дотримано, рівень необхідної компенсації визначається на основі аналізу витрат, які є типовими для цього суб'єкта господарювання, і належним чином забезпечений транспортними засобами для здійснення цих послуг, враховуючи відповідний дохід підприємства та розумний прибуток.*

Необхідно зазначити, що відповідно до інформації Надавача КП «Стоматологічна поліклініка № 1» ЖМР та КП «Стоматологічна поліклініка № 2» ЖМР не було обрано шляхом проведення процедури публічних закупівель. Також Надавачем повідомлено, що аналізу витрат типового суб'єкта господарювання, що здійснює на ринку стоматологічних послуг у місті Житомир аналогічну господарську діяльність, не здійснювалося.

Отже, вимогу критерію не дотримано.

- (134) Тобто, Надавач не надав достатніх обґрунтувань того, що компенсацію на надання послуг, які становлять загальний економічний інтерес, було визначено заздалегідь

об'єктивним і прозорим способом, що вона є обґрунтованою, тобто не перевищує суми, необхідної для покриття чистої фінансової різниці між понесеними при наданні ПЗЕІ витратами та доходами суб'єкта господарювання від надання ПЗЕІ, з урахуванням розумного рівня прибутку. Також відсутній опис механізму визначення компенсації та параметрів для її розрахунку, опис заходів щодо уникнення та повернення будь-якої надмірної компенсації.

(135) Враховуючи викладене, чотирьох скупних критеріїв Altmark кумулятивно не дотримано.

(136) Отже, державна підтримка для здійснення заходів щодо компенсації витрат за ПЗЕІ в частині покриття витрат КП «Стоматологічна поліклініка № 1» ЖМР та КП «Стоматологічна поліклініка № 2» ЖМР на поточні видатки не може вважатися компенсацією обґрунтованих витрат на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес, відповідно до частини другої статті 3 Закону.

5.2. Визначення належності заходу підтримки до державної допомоги

(137) Відповідно до пункту 1 частини першої статті 1 Закону державна допомога суб'єктам господарювання (далі - державна допомога) - підтримка у будь-якій формі суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, що спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції, створюючи переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності.

(138) Отже, державна підтримка є державною допомогою, якщо одночасно виконуються такі умови:

- підтримка надається суб'єкту господарювання;
- фінансування державної підтримки здійснюється за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів;
- підтримка створює переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності;
- підтримка спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції.

5.2.1. Надання підтримки суб'єкту господарювання

(139) Відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання - юридична особа незалежно від організаційно-правової форми та форми власності чи фізична особа, що здійснює діяльність з виробництва, реалізації, придбання товарів, іншу господарську діяльність, у тому числі яка здійснює контроль над іншою юридичною чи фізичною особою; група суб'єктів господарювання, якщо один або декілька з них здійснюють контроль над іншими.

(140) Частиною першою статті 3 Господарського кодексу України визначено, що під господарською діяльністю в цьому кодексі розуміється діяльність суб'єктів господарювання у сфері суспільного виробництва, спрямована на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність.

(141) Статтею 52 Господарського кодексу України встановлено, що некомерційне господарювання - це самостійна систематична господарська діяльність, що здійснюється суб'єктами господарювання, спрямована на досягнення економічних, соціальних та інших результатів без мети одержання прибутку.

- (142) Відповідно до Повідомлення Отримувач 1 та Отримувач 2 за правовим статусом є комунальними некомерційними підприємствами, діяльність яких спрямована на забезпечення населення медичною допомогою, тобто на досягнення соціальних результатів.
- (143) Пунктом 7 Повідомлення Комісії встановлено, що Суд ЄС неодноразово зазначав, що суб'єктами господарювання є особи, що здійснюють економічну діяльність, незалежно від їх юридичного статусу та джерел фінансування.
- (144) У рішенні *Ambulanz Glöckner (C-475/99)* Суд справедливості ЄС відзначає, що послуги медичних організацій, які надаються за плату від кінцевих споживачів на ринку відповідних медичних послуг, вважаються економічною діяльністю. При цьому щодо діяльності медичних закладів, які практично повністю функціонують на принципах солідарності та універсальності, Європейська комісія підтвердила, що їх діяльність може вважатися неекономічною для цілей оцінки державної допомоги (пункти 55 – 58 рішення Європейської комісії SA.39913).
- (145) Рішенням Європейської комісії SA.19864 (2014/C) (ex NN 54/2009) – *Belgium Public financing of Brussels public IRIS hospitals*) передбачено, що діяльність лікарень, як правило, вважається економічною, якщо лікарні чи інші постачальники медичних послуг отримують винагороду безпосередньо від пацієнтів чи інших джерел за надання відповідних медичних послуг (пункти 41 – 44 рішення Європейської комісії SA.19864).
- (146) У вказаній справі основною діяльністю лікарень IRIS-H є надання медичних послуг, однак аналогічні медичні послуги надають й інші організації, клініки, центри і т. п., включаючи лікарні приватної форми власності, тому Комісія зазначає, що надання медичних послуг лікарнями IRIS-H за винагороду в конкурентному середовищі необхідно розглядати як економічну діяльність за своєю природою.
- (147) Так, Надавачем повідомлено, що обсяг надходжень від надання платних послуг у КП «Стоматологічна поліклініка № 1» ЖМР у 2019 році становив 60,0 % загального обсягу діяльності закладу, у 2020 – 58,0 %.
- (148) Обсяг надходжень від надання платних послуг у КП «Стоматологічна поліклініка № 2» ЖМР у 2019 році становив 51,0 % загального обсягу діяльності закладу, у 2020 – 55,0 %.
- (149) Отже, обсяг платної діяльності КП «Стоматологічна поліклініка № 1» ЖМР та КП «Стоматологічна поліклініка № 2» ЖМР перевищує 20 % всієї діяльності закладів, що підтверджує економічний характер діяльності вказаних підприємств у значенні регулювання державної допомоги та створює ризики використання коштів державної підтримки на здійснення платної діяльності.
- (150) Отже, за наведених умов відповідно до статті 52 Господарського кодексу України Отримувач 1 та Отримувач 2 є суб'єктами господарювання.
- (151) Водночас, враховуючи, що обов'язки та повноваження органів місцевого самоврядування в галузі оборонної роботи є делегованими повноваженнями та визначаються статтею 36 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», а положеннями статті 43 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» передбачено обов'язок органів місцевого самоврядування для проведення медичного огляду громад, призову їх на військову службу забезпечити відповідні районні (міські) територіальні центри комплектування та соціальної підтримки необхідною кількістю технічних працівників та обслуговуючого персоналу, обладнаними призовними

(збірними) пунктами, медикаментами, інструментарієм, медичним і господарським майном, автомобільним транспортом, діяльність КП «Стоматологічна поліклініка № 2» ЖМР у частині участі його лікаря-стоматолога у засіданнях військово-лікарської та лікарсько-льотної комісії Житомирського об'єднаного міського територіального центру комплектування та соціальної підтримки під час приписки до призовної дільниці та чергового призову на строкову військову службу матиме неекономічний характер.

5.2.2. Надання підтримки за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів

(152) Відповідно до пункту 4 частини першої статті 1 Закону місцеві ресурси - рухоме і нерухоме майно, кошти місцевих бюджетів, інші кошти, земля, природні ресурси, що є у власності територіальних громад сіл, селищ, міст, районів у містах, об'єкти їх спільної власності, що перебувають в управлінні районних і обласних рад, майно, що належить Автономній Республіці Крим, управління яким здійснює Рада міністрів Автономної Республіки Крим.

(153) Отже, надання підтримки КП «Стоматологічна поліклініка № 1» ЖМР та КП «Стоматологічна поліклініка № 2» ЖМР у формі поточних трансфертів здійснюється за рахунок коштів місцевого бюджету, тобто за рахунок місцевих ресурсів у розумінні Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

5.2.3. Створення переваг для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності

(154) У розумінні статті 107 (1) Договору ЄС перевагою вважається будь-яка економічна вигода, яка б була недоступною для суб'єкта господарювання за звичайних ринкових умов, тобто за відсутності втручання держави.

(155) У межах розгляду справи Надавачем повідомлено Комітет про відсутність інформації стосовно конкурентів КП «Стоматологічна поліклініка № 1» ЖМР та КП «Стоматологічна поліклініка № 2» ЖМР, у тому числі суб'єктів господарювання приватної форми власності, що здійснюють діяльність у межах Житомирської міської об'єднаної територіальної громади.

(156) Враховуючи зазначене вище, Комітетом здійснено моніторинг на ринку стоматологічних послуг міста Житомир, у тому числі за критерієм «ціна послуги», за допомогою відкритих джерел у мережі Інтернет здійснено моніторинг вартості аналогічних стоматологічних послуг суб'єктів господарювання як приватної, так і комунальної форми власності, які можуть виступати (виступають) конкурентами КП «Стоматологічна поліклініка № 1» ЖМР і КП «Стоматологічна поліклініка № 2» ЖМР у межах Житомирської міської об'єднаної територіальної громади за групою КВЕД: 86.2. «Медична та стоматологічна практика».

(157) Так, зокрема, зібрано інформацію про вартість послуг таких суб'єктів господарювання, що можуть виступати (виступають) конкурентами КП «Стоматологічна поліклініка № 1» ЖМР і КП «Стоматологічна поліклініка № 2» ЖМР:

- приватне підприємство «Дента Плюс» (далі – ПП «Дента Плюс»);
- фізична особа-підприємець Мазур Юрій Васильович;
- приватне медично-оздоровче підприємство «Медичний центр «Нікамед»;
- товариство з обмеженою відповідальністю «Комфортна стоматологія лікаря Колоса»;
- комунальне некомерційне підприємство «Обласний медичний консультативно-діагностичний центр» Житомирської обласної ради.

- (158) Встановлено, що тарифи на платні послуги КП «Стоматологічна поліклініка № 1» ЖМР і КП «Стоматологічна поліклініка № 2» ЖМР є значно нижчими, ніж тарифи в конкурентів, у тому числі і в комунального некомерційного підприємства «Обласний медичний консультативно-діагностичний центр» Житомирської обласної ради. Наприклад:
- тариф на видалення зуба в комунального некомерційного підприємства «Обласний медичний консультативно-діагностичний центр» Житомирської обласної ради встановлено в розмірі 263 грн, однак на цю ж послугу в Отримувача 1 тариф встановлено в розмірі 100,00 грн (просто видалення зуба) та 140,00 грн (складне видалення зуба); в Отримувача 2 тариф встановлено в розмірі 101,00 грн (просто видалення зуба) та 205,00 грн (складне видалення зуба);
 - тариф на механічне та хімічне розширення облітерованого каналу зуба в комунального некомерційного підприємства «Обласний медичний консультативно-діагностичний центр» Житомирської обласної ради встановлено в розмірі 175,00 грн, у ПП «Дента Плюс» – від 560,00 грн, в Отримувача 1 – 128,00 грн; в Отримувача 2 – 169,00 грн;
 - тариф на відновлення зруйнованої коронки однокореневого зуба за допомогою штифта та світлополімерного матеріалу в комунального некомерційного підприємства «Обласний медичний консультативно-діагностичний центр» Житомирської обласної ради встановлено в розмірі 737 грн, однак на цю послугу в Отримувача 1 з різних світлополімерних матеріалів – у розмірах 426,00 грн, 471,00 грн та 555,00 грн; в Отримувача 2 – 385,00 грн, 417,00 грн та 456,00 грн.
- Отже, враховуючи наведене, тарифи на платні послуги в Отримувача 1 та Отримувача 2 є нижчими, ніж у його конкурентів.
- (159) Фінансування в розмірі 8 222 300,00 грн спрямовується на поточні витрати КП «Стоматологічна поліклініка № 1» ЖМР та КП «Стоматологічна поліклініка № 2» ЖМР, пов'язані зі здійсненням основної діяльності з надання медичної допомоги. При цьому в КП «Стоматологічна поліклініка № 1» ЖМР та КП «Стоматологічна поліклініка № 2» ЖМР відсутнє належне розділення обліку доходів, витрат та видатків окремо за діяльністю щодо надання безкоштовних медичних послуг та здійснення платної діяльності (надання платних медичних послуг) за джерелами фінансування отримувачів допомоги.
- (160) Враховуючи наведене, підтримка КП «Стоматологічна поліклініка № 1» ЖМР та КП «Стоматологічна поліклініка № 2» ЖМР звільняє зазначені підприємства від витрат, яких в іншому випадку їм довелося б зазнати під час поточної господарської діяльності, надаючи їм економічну вигоду, недоступну для інших суб'єктів господарювання, які здійснюють або могли б здійснювати аналогічну господарську діяльність, без втручання держави.
- (161) Оскільки обсяг платної діяльності КП «Стоматологічна поліклініка № 1» ЖМР та КП «Стоматологічна поліклініка № 2» ЖМР перевищує 20 % обсягу діяльності, у значенні регулювання державної допомоги діяльність цих підприємств вважається економічною діяльністю. За таких умов, фінансування відповідно до Програми, яке спрямовується на поточні витрати щодо надання медичної допомоги КП «Стоматологічна поліклініка № 1» ЖМР та КП «Стоматологічна поліклініка № 2» ЖМР, створює отримувачам переваги для провадження окремих видів господарської діяльності.
- (162) При цьому фінансування КП «Стоматологічна поліклініка № 2» ЖМР у частині участі лікаря-стоматолога в засіданнях військово-лікарської та лікарсько-льотної комісії Житомирського об'єднаного міського територіального центру комплектування та соціальної підтримки під час приписки до призовної дільниці та чергового призову на строкову військову службу (оплата праці, нарахування на заробітну плату, витратні

матеріали) протягом 2021 – 2023 років не створює переваг для КП «Стоматологічна поліклініка № 2» ЖМР, оскільки в цій частині його діяльність є неекономічною.

5.2.4. Спотворення або загроза спотворення економічної конкуренції

(163) Як зазначено вище, КП «Стоматологічна поліклініка № 1» ЖМР та КП «Стоматологічна поліклініка № 2» ЖМР отримують переваги в результаті надання повідомленої підтримки, що покращує їх конкурентні позиції порівняно з іншими суб'єктами господарювання, які не отримують такої підтримки та здійснюють або могли б здійснювати аналогічну господарську діяльність.

(164) Також вказана державна підтримка надається саме суб'єктам господарювання на ринку медичних послуг, обсяг платної діяльності яких перевищує 20 % обсягу діяльності, та у значенні регулювання державної допомоги створює ризики використання коштів державної підтримки на здійснення платної діяльності. Отже, повідомлена підтримка спотворює економічну конкуренцію.

(165) Водночас фінансування Управлінням охорони здоров'я Житомирської міської ради видатків на функціонування медичних комісій у військовому комісаріаті, а саме: участі лікаря-стоматолога КП «Стоматологічна поліклініка № 2» ЖМР у засіданнях військово-лікарської та лікарсько-льотної комісії Житомирського об'єднаного міського територіального центру комплектування та соціальної підтримки під час приписки до призовної дільниці та чергового призову на строкову військову службу протягом 2021 – 2023 років з огляду на неекономічну діяльність підприємства в цій частині, не спотворює економічної конкуренції.

5.2.5. Віднесення повідомленої фінансової підтримки до державної допомоги.

(166) Враховуючи викладене, повідомлена підтримка, яку надає Управління охорони здоров'я Житомирської міської ради комунальному підприємству «Стоматологічна поліклініка № 1» Житомирської міської ради та комунальному підприємству «Стоматологічна поліклініка № 2» Житомирської міської ради у формі поточних трансфертів відповідно до рішення Житомирської міської ради від 24.12.2020 № 37 «Про затвердження Цільової програми розвитку охорони здоров'я Житомирської об'єднаної територіальної громади на 2021-2023 роки», є державною допомогою відповідно до Закону.

(167) При цьому та частина повідомленої підтримки, яку надає Управління охорони здоров'я Житомирської міської ради комунальному підприємству «Стоматологічна поліклініка № 2» Житомирської міської ради у формі поточних трансфертів відповідно до рішення Житомирської міської ради від 24.12.2020 № 37 «Про затвердження Цільової програми розвитку охорони здоров'я Житомирської об'єднаної територіальної громади на 2021-2023 роки» та яка спрямовується на функціонування медичних комісій у військовому комісаріаті, а саме: для участі лікаря-стоматолога в засіданнях військово-лікарської та лікарсько-льотної комісії Житомирського об'єднаного міського територіального центру комплектування та соціальної підтримки під час приписки до призовної дільниці та чергового призову на строкову військову службу, не є державною допомогою відповідно до Закону

5.3. Оцінка допустимості державної допомоги

(168) Відповідно до частини першої статті 6 Закону державна допомога може бути визнана допустимою, якщо вона надається для цілей, зокрема, виконання загальнодержавних

програм розвитку або розв'язання соціальних та економічних проблем загальнонаціонального характеру та сприяння окремим видам господарської діяльності.

(169) З урахуванням визначення в пункті 14 частини першої статті 1 Закону та відповідного тлумачення в актах законодавства ЄС поняття ПЗЕІ, здійсненого відповідно до статті 264 Угоди про асоціацію, послуги з надання медичної стоматологічної допомоги населенню Житомирської міської об'єднаної територіальної громади належать до послуг загального економічного інтересу, які не можуть надаватися без державної допомоги, і така державна допомога може бути визнана допустимою відповідно до частини першої статті 6 Закону.

(170) Водночас, якщо критеріїв Altmark не дотримано, для проведення відповідної оцінки допустимості державної допомоги застосовується Рішення Комісії 2012/21/ЄС.

(171) Відповідно до Рішення Комісії 2012/21/ЄС відповідальність за надання ПЗЕІ покладається на виконавців таких послуг відповідним актом, яким встановлено, зокрема:

- зміст та тривалість зобов'язань щодо надання ПЗЕІ (тривалість визначається виходячи з об'єктивних критеріїв, зокрема періоду амортизації основних засобів, необхідних для надання ПЗЕІ);

- суб'єкти господарювання та, де це можливо, відповідна територія.

У рамках розгляду справи Надавачем не надано відповідного нормативно-правового чи розпорядчого акта, яким би чітко встановлювалися зміст і тривалість ПЗЕІ, а саме, послуг із надання безкоштовної медичної стоматологічної допомоги населенню Житомирської міської об'єднаної територіальної громади, а також уповноважувалися КП «Стоматологічна поліклініка № 1» ЖМР та КП «Стоматологічна поліклініка № 2» ЖМР на надання таких ПЗЕІ та визначалася відповідна територія надання ПЗЕІ;

Отже вимогу критерію не дотримано;

- характер будь-яких спеціальних чи ексклюзивних прав, що надаються суб'єкту(ам) господарювання.

Під час розгляду справи Надавачем не надано нормативно-правового чи розпорядчого акта, яким би визначався характер спеціальних чи ексклюзивних прав, що надаються КП «Стоматологічна поліклініка № 1» ЖМР та КП «Стоматологічна поліклініка № 2» ЖМР для надання ПЗЕІ;

Отже вимогу критерію не дотримано;

- опис механізму компенсації та параметрів для розрахунку, контролю та перегляду компенсації (сума компенсації не повинна перевищувати суму, необхідну для покриття чистих витрат (чистої фінансової різниці) між понесеними при наданні ПЗЕІ витратами та доходами суб'єкта господарювання від надання ПЗЕІ, з урахуванням розумного рівня прибутку. Чисту вартість можна розрахувати як різницю між витратами на надання ПЗЕІ та доходами від їх надання. До витрат, які необхідно враховувати, належать усі витрати, необхідні для надання ПЗЕІ; якщо діяльність суб'єкта господарювання обмежується наданням ПЗЕІ, усі його витрати можуть бути враховані; якщо суб'єкт господарювання також надає інші послуги, необхідно враховувати тільки ті витрати, які пов'язані з наданням ПЗЕІ (у такому випадку необхідне використання параметрів для розподілу витрат і доходів); витрати, пов'язані з інвестиціями, можуть бути взяті до уваги, якщо це необхідно для функціонування послуги загального економічного інтересу).

Надавач не надав підтвердних документів про те, що компенсація не є надмірною, тобто не перевищує суми, необхідної для покриття чистої фінансової різниці між понесеними

при наданні ПЗЕІ витратами та доходами суб'єктів господарювання від надання ПЗЕІ, з урахуванням розумного рівня прибутку.

Отже вимогу критерію не дотримано;

- опис заходів щодо уникнення та повернення будь-якої надмірної компенсації (відповідний орган повинен забезпечувати, щоб компенсація за надання ПЗЕІ відповідала встановленим вище умовам; у разі отримання надмірної компенсації, така компенсація повинна бути повернена, а параметри для розрахунку компенсації повинні бути оновлені на майбутнє. Для контролю за надмірною компенсацією повинні проводитися регулярні перевірки, принаймні кожні три роки протягом виконання зобов'язань).

Надавач не надав опису заходів щодо уникнення та повернення будь-якої надмірної компенсації (відсутній механізм забезпечення того, щоб компенсація за надання ПЗЕІ відповідала встановленим вище умовам (зокрема, що сума компенсації не перевищує суми, необхідної для покриття чистих витрат (чистої фінансової різниці) між понесеними при наданні ПЗЕІ витратами та сумою компенсації), а в разі отримання надмірної компенсації – повернення такої компенсації, у разі отримання надмірної компенсації параметри для розрахунку компенсації повинні бути оновлені на майбутнє.

Отже, вимог критерію не дотримано.

(172) Крім того, у КП «Стоматологічна поліклініка № 1» ЖМР та КП «Стоматологічна поліклініка № 2» ЖМР відсутнє належне розділення обліку доходів, витрат та видатків окремо за діяльністю щодо надання безкоштовних медичних послуг та здійснення платної діяльності (надання платних медичних послуг) за джерелами фінансування отримувачів допомоги, що призводить до неможливості забезпечення виконання зазначених вище умов.

(173) Необхідно зазначити, що Порядок ведення рахунків бухгалтерського обліку визначений, зокрема, Інструкцією про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затвердженою наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 № 291 (далі – Інструкція № 291). Для обліку інформації про рух коштів фінансування заходів цільового призначення Інструкцією № 291 рекомендується використовувати рахунок 48 «Цільове фінансування і цільові надходження». Методи оцінки, обліку і процедур, які застосовує суб'єкт господарювання для ведення бухгалтерського обліку, повинні встановлюватися у розпорядчому документі про облікову політику, який приймається суб'єктом господарювання і погоджується відповідним уповноваженим органом згідно з установчими документами. Розпорядчий документ про облікову політику повинен, зокрема, визначати порядок організації аналітичного обліку надходження та використання коштів цільового фінансування, який будується на основі трирівневої системи:

- за джерелами фінансування;
- за цільовими проектами або програмами;
- за статтями витрат проектних кошторисів або бюджетів.

(174) Отже, надання повідомленої підтримки КП «Стоматологічна поліклініка № 1» ЖМР та КП «Стоматологічна поліклініка № 2» ЖМР здійснюється без дотримання положень Рішення Комісії 2012/21/ЄС, у зв'язку із чим надання державної підтримки у формі поточних трансфертів може призвести до необґрунтованого розміру витрат на здійснення господарської діяльності.

(175) За викладених умов державна допомога, яку надає Управління охорони здоров'я Житомирської міської ради комунальному підприємству «Стоматологічна поліклініка № 1» Житомирської міської ради та комунальному підприємству «Стоматологічна поліклініка №2» Житомирської міської ради у формі поточних трансфертів, відповідно

до рішення Житомирської міської ради від 24.12.2020 № 37 «Про затвердження Цільової програми розвитку охорони здоров'я Житомирської об'єднаної територіальної громади на 2021-2023 роки» та на підставі Бюджетного кодексу України, на період з 01.01.2021 по 31.12.2023, має ознаки недопустимої для конкуренції.

6. ВІДНЕСЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ ДОПОМОГИ ДО ЧИННОЇ

- (176) Відповідно до пункту 18 частини першої статті 1 Закону чинна державна допомога - програма державної допомоги чи індивідуальна державна допомога, яка існувала на день набрання чинності цим Законом або щодо якої Уповноважений орган прийняв рішення про допустимість такої допомоги для конкуренції та строк дії якої ще не завершився.
- (177) Датою початку надання державної допомоги є дата набрання чинності нормативно-правовим чи розпорядчим актом, на підставі якого надається державна допомога.
- (178) Необхідно зазначити, що Бюджетний кодекс України прийнято Верховною Радою України 08.07.2010. Закон України «Основи законодавства про охорону здоров'я» прийнято Верховною Радою України 19.11.1992, тобто до набрання чинності Законом.
- (179) Як наслідок, державна допомога, яку надає Управління охорони здоров'я Житомирської міської ради комунальному підприємству «Стоматологічна поліклініка № 1» Житомирської міської ради та комунальному підприємству «Стоматологічна поліклініка № 2» Житомирської міської ради у формі поточних трансфертів, відповідно до рішення Житомирської міської ради від 24.12.2020 № 37 «Про затвердження Цільової програми розвитку охорони здоров'я Житомирської об'єднаної територіальної громади на 2021-2023 роки», на підставі Бюджетного кодексу України та Закону України «Основи законодавства про охорону здоров'я», на період з 01.01.2021 по 31.12.2023, є чинною державною допомогою.
- (180) Відповідно до частини третьої розділу 9 Прикінцевих та перехідних положень Закону чинна державна допомога, що існувала на день набрання чинності цим Законом, яка відповідно до рішення Уповноваженого органу визнана недопустимою для конкуренції, має бути приведена у відповідність із цим Законом у строк, визначений Уповноваженим органом, але не більш як протягом п'яти років із дня набрання чинності цим Законом, тобто до 02.08.2022.
- (181) Разом із тим державна допомога, яку надає Управління охорони здоров'я Житомирської міської ради комунальному підприємству «Стоматологічна поліклініка № 1» Житомирської міської ради та комунальному підприємству «Стоматологічна поліклініка № 2» Житомирської міської ради у формі поточних трансфертів, відповідно до рішення Житомирської міської ради від 24.12.2020 № 37 «Про затвердження Цільової програми розвитку охорони здоров'я Житомирської об'єднаної територіальної громади на 2021-2023 роки», на підставі Бюджетного кодексу України та Закону України «Основи законодавства про охорону здоров'я», на період з 01.01.2021 по 31.12.2023, буде допустимою для конкуренції, відповідно до статті 6 Закону, за умови внесення Управлінням охорони здоров'я Житомирської міської ради змін до умов її надання та виконання таких зобов'язань:

1. Розробити та затвердити нормативно-правовий та/або розпорядчий акт, яким повинні бути покладені зобов'язання щодо надання послуг із надання безкоштовної медичної стоматологічної допомоги населенню Житомирської об'єднаної територіальної громади як послуг, що становлять загальний економічний інтерес, на КП «Стоматологічна поліклініка № 1» ЖМР та КП «Стоматологічна поліклініка № 2» ЖМР.

2. Вказаний нормативно-правовий та/або розпорядчий акт повинен містити таке:

- зміст та тривалість надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес (послуги з надання безкоштовної медичної стоматологічної допомоги населенню Житомирської об'єднаної територіальної громади);
- уповноваження КП «Стоматологічна поліклініка № 1» ЖМР та КП «Стоматологічна поліклініка № 2» ЖМР на надання послуг із надання безкоштовної медичної стоматологічної допомоги населенню Житомирської об'єднаної територіальної громади як таких, що надають послуги, які становлять загальний економічний інтерес;
- характер спеціальних чи виняткових прав, які надає Управління охорони здоров'я Житомирської міської ради КП «Стоматологічна поліклініка № 1» ЖМР та КП «Стоматологічна поліклініка № 2» ЖМР для надання послуг із надання безкоштовної медичної стоматологічної допомоги населенню Житомирської об'єднаної територіальної громади як таких, що становлять загальний економічний інтерес;
- методику розрахунку компенсації на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес;
- опис механізму компенсації та параметрів для розрахунку й перегляду компенсації за надання послуг із надання безкоштовної медичної стоматологічної допомоги населенню Житомирської об'єднаної територіальної громади як таких, що становлять загальний економічний інтерес, враховуючи, що сума компенсації не повинна перевищувати суму, необхідну для покриття чистої фінансової різниці між понесеними витратами та отриманими доходами при наданні вказаних послуг, з урахуванням доходу, який залишається в КП «Стоматологічна поліклініка № 1» ЖМР та КП «Стоматологічна поліклініка № 2» ЖМР, та розумного рівня прибутку; оскільки Отримувачі здійснюють іншу діяльність, крім надання ПЗЕІ, необхідно враховувати тільки ті витрати, які пов'язані з наданням ПЗЕІ (у такому випадку необхідне використання параметрів для розподілу витрат і доходів);
- заходи щодо уникнення та повернення компенсації у випадку надання надмірної компенсації, зокрема, проведення раз на два роки Управлінням охорони здоров'я Житомирської міської ради перевірок КП «Стоматологічна поліклініка № 1» ЖМР та КП «Стоматологічна поліклініка № 2» ЖМР щодо дотримання ними умов надання послуг із надання безкоштовної медичної стоматологічної допомоги населенню Житомирської об'єднаної територіальної громади як таких, що становлять загальний економічний інтерес, та здійснення компенсації витрат за їх надання;
- зобов'язання КП «Стоматологічна поліклініка № 1» ЖМР та КП «Стоматологічна поліклініка № 2» ЖМР щодо розділення обліку доходів, витрат і видатків окремо за діяльністю щодо надання безкоштовних медичних послуг та здійснення платної діяльності (надання платних медичних послуг) за джерелами фінансування отримувачів допомоги окремо в розрізі синтетичних та аналітичних рахунків.

(182) Враховуючи викладене, чинна державна допомога, яку надає Управління охорони здоров'я Житомирської міської ради комунальному підприємству «Стоматологічна поліклініка № 1» Житомирської міської ради та комунальному підприємству «Стоматологічна поліклініка № 2» Житомирської міської ради у формі поточних трансфертів, відповідно до рішення Житомирської міської ради від 24.12.2020 № 37 «Про затвердження Цільової програми розвитку охорони здоров'я Житомирської об'єднаної територіальної громади на 2021-2023 роки», на підставі Бюджетного кодексу України та Закону України «Основи законодавства про охорону здоров'я», на період з 01.01.2021 по 31.12.2023, має бути приведена у відповідність із Законом у строк не пізніше ніж до 02.08.2022.

Така державна допомога буде допустимою для конкуренції, відповідно до статті 6 Закону, за умови внесення Управлінням охорони здоров'я Житомирської міської ради змін до умов її надання та виконання зобов'язань, зазначених у пункті 181 цього рішення.

7. ЗАУВАЖЕННЯ ТА ПРОПОЗИЦІЇ НАДАВАЧА ЩОДО ПОДАННЯ ПРО ПОПЕРЕДНІ РЕЗУЛЬТАТИ РОЗГЛЯДУ СПРАВИ

- (183) Листом від 04.08.2021 № 1479 (вх. № 5-01/10971 від 04.08.2021) Управління охорони здоров'я Житомирської міської ради надало свої зауваження до Подання по суті порушених питань.
- (184) Надавачем, повідомлено, зокрема, *«що внесено зміни та доповнення до Методики розрахунку вартості платних послуг, які надаються комунальними закладами охорони здоров'я міста Житомира (копія методики надається).*
У методиці чітко визначено, що заклад охорони здоров'я за рахунок доходів, отриманих від надання платних послуг, повинен повністю компенсувати свої витрати на матеріали та оборотні фонди, що були використані ним під час надання таких послуг.
Оплата праці працівників закладу (лікарів, середнього, молодшого медичного та іншого персоналу), залучених до надання платних послуг здійснюється за рахунок коштів отриманих від їх надання».
- (185) Зазначене не спростовує висновків Комітету, оскільки в наказах про облікову політику КП «Стоматологічна поліклініка № 1» ЖМР та КП «Стоматологічна поліклініка № 2» ЖМР відсутні положення, згідно з якими відбувається розподіл доходів, витрат та видатків КП «Стоматологічна поліклініка № 1» ЖМР та КП «Стоматологічна поліклініка № 2» ЖМР окремо за діяльністю щодо надання безкоштовних стоматологічних послуг та іншої діяльності (надання платних медичних послуг).
- (186) Також Надавач до пунктів 63 та 166 Подання про результати розгляду справи про державну допомогу зазначає таке: *«В бухгалтерському обліку КП «Стоматологічна поліклініка № 1» Житомирської міської ради та КП «Стоматологічна поліклініка № 2» Житомирської міської ради застосовується рахунок 48 «Цільове фінансування і цільові надходження».*
Аналітичний облік витрат по використанню бюджетних коштів ведеться і відображається в різних формах звітності, приклади яких додаються.
Копії журналів-ордерів щодо розподілу доходів за джерелами фінансування в залежності від безоплатної та платної діяльності додаються».
- (187) Зазначене не спростовує висновків Комітету, оскільки отримана від Надавача інформація та відповідні копії документів свідчать про факти розподілу доходів КП «Стоматологічна поліклініка № 1» ЖМР та КП «Стоматологічна поліклініка № 2» ЖМР за джерелами фінансування та залежно від безоплатної та платної діяльності. Отримана від Надавача інформація не доводить розподілу витрат окремо щодо надання безоплатної стоматологічної допомоги та іншої платної діяльності Отримувачів 1 та 2, що необхідно для уникнення перехресного субсидювання платної діяльності КП «Стоматологічна поліклініка № 1» ЖМР та КП «Стоматологічна поліклініка № 2» ЖМР за рахунок бюджетного фінансування.
- (188) Щодо пункту 128 Подання про результати розгляду справи про державну допомогу, Надавач зазначає таке: *«Підтвердними документами для обрахунку компенсації витрат, пов'язаних з наданням послуг є:*
- розрахунки до плану використання коштів, розрахунок змін до плану використання коштів (надавались до листа управління охорони здоров'я Житомирської міської ради від 23.04.2021 №858);
- щомісячна звітність до управління охорони здоров'я Житомирської міської ради про використання коштів міського бюджету;

- статистичні звіти, затверджені Міністерством охорони здоров'я України, (планова кількість невідкладних станів визначена згідно статистичних звітів).

Компенсація розраховувалась відповідно до планового обсягу надання послуг, економічно обґрунтованих планових витрат, визначених на підставі державних і галузевих нормативів витрат ресурсів, техніко-економічних розрахунків, чинних або прогнозованих цін на матеріальні ресурси, роботи та послуги, заробітної плати не нижче мінімального рівня, інших гарантій з оплати праці, передбачених законодавством у планованому періоді. Витрати, об'єктивне нормування яких неможливе, плануються з урахуванням фактичних витрат за попередній рік, прогнозу індексів зміни цін на матеріальні ресурси, роботи та послуги, а також зміни розміру мінімальної заробітної плати у планованому періоді».

(189) Зазначене не спростовує висновків Комітету, оскільки не містить чіткого затвердженого переліку витрат, на які може спрямовуватися державна допомога у формі бюджетного фінансування, що надається КП «Стоматологічна поліклініка № 1» ЖМР та КП «Стоматологічна поліклініка № 2» ЖМР, а також затверджених та заздалегідь визначених параметрів, на підставі яких розраховується обсяг фінансування державної допомоги Отримувачам.

(190) Наведені в цьому рішенні обґрунтування та висновки застосовуються виключно для цілей застосування положень Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та не охоплюють правовідносин, що регулюються Законом України «Про захист економічної конкуренції».

Враховуючи викладене, керуючись статтями 7 і 16 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 8, 10 і 11 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та пунктом 14 розділу IV Порядку подання та оформлення повідомлень про нову державну допомогу та про внесення змін до умов чинної державної допомоги, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 04 березня 2017 року № 2-рп, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 04 квітня 2016 року за № 501/28631, Антимонопольний комітет України

ПОСТАНОВИВ:

1. Визнати, що державна підтримка, яку надає Управління охорони здоров'я Житомирської міської ради комунальному підприємству «Стоматологічна поліклініка № 2» Житомирської міської ради у формі поточних трансфертів на функціонування медичних комісій у військовому комісаріаті в частині участі лікаря-стоматолога в засіданнях військово-лікарської та лікарсько-льотної комісії Житомирського об'єднаного міського територіального центру комплектування та соціальної підтримки під час приписки до призовної дільниці та чергового призову на строкову військову службу, відповідно до рішення Житомирської міської ради від 24.12.2020 № 37 «Про затвердження Цільової програми розвитку охорони здоров'я Житомирської об'єднаної територіальної громади на 2021-2023 роки» та на підставі Законів України «Про місцеве самоврядування в Україні» та «Про військовий обов'язок та військову службу», на період з 01.01.2021 по 31.12.2023 у сумі 421 400 (чотириста двадцять одна тисяча чотириста) гривень, **не є державною допомогою** відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

2. Визнати, що державна підтримка, яку надає Управління охорони здоров'я Житомирської міської ради комунальному підприємству «Стоматологічна поліклініка № 1» Житомирської міської ради та комунальному підприємству «Стоматологічна

поліклініка № 2» Житомирської міської ради у формі поточних трансфертів, відповідно до рішення Житомирської міської ради від 24.12.2020 № 37 «Про затвердження Цільової програми розвитку охорони здоров'я Житомирської об'єднаної територіальної громади на 2021-2023 роки» та на підставі Бюджетного кодексу України та Закону України «Основи законодавства про охорону здоров'я», на період з 01.01.2021 по 31.12.2023 у сумі 7 800 900 (сім мільйонів вісімсот тисяч дев'ятсот) гривень, є **державною допомогою** відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

3. Визнати, що державна підтримка, яку надає Управління охорони здоров'я Житомирської міської ради комунальному підприємству «Стоматологічна поліклініка № 1» Житомирської міської ради та комунальному підприємству «Стоматологічна поліклініка № 2» Житомирської міської ради у формі поточних трансфертів, відповідно до рішення Житомирської міської ради від 24.12.2020 № 37 «Про затвердження Цільової програми розвитку охорони здоров'я Житомирської об'єднаної територіальної громади на 2021-2023 роки» та на підставі Бюджетного кодексу України та Закону України «Основи законодавства про охорону здоров'я», на період з 01.01.2021 по 31.12.2023 у сумі 7 800 900 (сім мільйонів вісімсот тисяч дев'ятсот) гривень, є **чинною державною допомогою** відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

4. Визнати, що державна підтримка, яку надає Управління охорони здоров'я Житомирської міської ради комунальному підприємству «Стоматологічна поліклініка № 1» Житомирської міської ради та комунальному підприємству «Стоматологічна поліклініка № 2» Житомирської міської ради у формі поточних трансфертів, відповідно до рішення Житомирської міської ради від 24.12.2020 № 37 «Про затвердження Цільової програми розвитку охорони здоров'я Житомирської об'єднаної територіальної громади на 2021-2023 роки», на підставі Бюджетного кодексу України та Закону України «Основи законодавства про охорону здоров'я», на період з 01.01.2021 по 31.12.2023 у сумі 7 800 900 (сім мільйонів вісімсот тисяч дев'ятсот) гривень, **має ознаки недопустимості** для конкуренції відповідно до частини першої статті 2 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

5. Визнати, що чинна державна допомога, яку надає Управління охорони здоров'я Житомирської міської ради комунальному підприємству «Стоматологічна поліклініка № 1» Житомирської міської ради та комунальному підприємству «Стоматологічна поліклініка № 2» Житомирської міської ради у формі поточних трансфертів, відповідно до рішення Житомирської міської ради від 24.12.2020 № 37 «Про затвердження Цільової програми розвитку охорони здоров'я Житомирської об'єднаної територіальної громади на 2021-2023 роки», на підставі Бюджетного кодексу України та Закону України «Основи законодавства про охорону здоров'я», на період з 01.01.2021 по 31.12.2023 у сумі 7 800 900 (сім мільйонів вісімсот тисяч дев'ятсот) гривень, **буде допустимою для конкуренції**, відповідно до статті 6 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання», **за умови внесення Управлінням охорони здоров'я Житомирської міської ради змін до умов її надання та виконання таких зобов'язань:**

5.1. Розробити та затвердити нормативно-правовий та/або розпорядчий акт, яким повинні бути покладені зобов'язання щодо надання послуг із надання безкоштовної медичної стоматологічної допомоги населенню Житомирської об'єднаної територіальної громади як послуг, що становлять загальний економічний інтерес, на комунальне підприємство «Стоматологічна поліклініка № 1» Житомирської міської ради та комунальне підприємство «Стоматологічна поліклініка № 2» Житомирської міської ради.

5.2. Нормативно-правовий та/або розпорядчий акт повинен містити таке:

- зміст та тривалість надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес (послуги з надання безкоштовної медичної стоматологічної допомоги населенню Житомирської об'єднаної територіальної громади);

- уповноваження комунального підприємства «Стоматологічна поліклініка № 1» Житомирської міської ради та комунального підприємства «Стоматологічна поліклініка № 2» Житомирської міської ради на надання послуг із надання безкоштовної медичної стоматологічної допомоги населенню Житомирської об'єднаної територіальної громади як таких, що надають послуги, які становлять загальний економічний інтерес;

- характер спеціальних чи виняткових прав, які надає Управління охорони здоров'я Житомирської міської ради комунальному підприємству «Стоматологічна поліклініка № 1» Житомирської міської ради та комунальному підприємству «Стоматологічна поліклініка № 2» Житомирської міської ради для надання послуг із надання безкоштовної медичної стоматологічної допомоги населенню Житомирської об'єднаної територіальної громади як таких, що становлять загальний економічний інтерес;

- методику розрахунку компенсації на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес;

- опис механізму компенсації та параметрів для розрахунку й перегляду компенсації за надання послуг із надання безкоштовної медичної стоматологічної допомоги населенню Житомирської об'єднаної територіальної громади як таких, що становлять загальний економічний інтерес, враховуючи, що сума компенсації не повинна перевищувати суму, необхідну для покриття чистої фінансової різниці між понесеними витратами та отриманими доходами при наданні вказаних послуг, з урахуванням доходу, який залишається в комунального підприємства «Стоматологічна поліклініка № 1» Житомирської міської ради та комунального підприємства «Стоматологічна поліклініка № 2» Житомирської міської ради, та розумного рівня прибутку; оскільки комунальне підприємство «Стоматологічна поліклініка № 1» Житомирської міської ради та комунальне підприємство «Стоматологічна поліклініка № 2» Житомирської міської ради здійснюють іншу діяльність, крім надання послуг, які становлять загальний економічний інтерес, необхідно враховувати тільки ті витрати, які пов'язані з наданням послуг, які становлять загальний економічний інтерес (у такому випадку необхідне використання параметрів для розподілу витрат і доходів);

- заходи щодо уникнення та повернення компенсації у випадку надання надмірної компенсації, зокрема, проведення раз на два роки Управлінням охорони здоров'я Житомирської міської ради перевірок комунального підприємства «Стоматологічна поліклініка № 1» Житомирської міської ради та комунального підприємства «Стоматологічна поліклініка № 2» Житомирської міської ради щодо дотримання ними умов надання послуг із надання безкоштовної медичної стоматологічної допомоги населенню Житомирської об'єднаної територіальної громади як таких, що становлять загальний економічний інтерес, та здійснення компенсації витрат за їх надання;

- зобов'язання комунальному підприємству «Стоматологічна поліклініка № 1» Житомирської міської ради та комунальному підприємству «Стоматологічна поліклініка № 2» Житомирської міської ради щодо розділення обліку доходів, витрат і видатків окремо за діяльністю щодо надання безкоштовних медичних послуг та здійснення платної діяльності (надання платних медичних послуг) за джерелами фінансування отримувачів допомоги окремо в розрізі синтетичних та аналітичних рахунків.

6. Надавач державної допомоги повинен виконати зобов'язання, передбачені пунктом 5 резолютивної частини цього рішення, до 02.08.2022.

7. Надавач державної допомоги зобов'язаний проінформувати Антимонопольний комітет України про хід виконання зобов'язань, викладених у пункті 5 резолютивної частини цього рішення, до 02.02.2022.

8. Надавач повинен проінформувати Антимонопольний комітет України про виконання зобов'язань, викладених у пункті 5 резолютивної частини цього рішення, протягом п'яти робочих днів із дня виконання цих зобов'язань.

Відповідно до статті 13 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» якщо за результатами проведеної перевірки встановлено, що неналежне використання державної допомоги призвело до надання незаконної державної допомоги, Уповноважений орган здійснює розгляд справи про державну допомогу відповідно до [статей 11, 12 і 14](#) цього Закону.

Відповідно до частини десятої статті 11 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» Антимонопольний комітет України може відкликати прийняте рішення, якщо воно прийнято на підставі недостовірної інформації, що призвело до прийняття необґрунтованого рішення, та прийняти нове рішення у порядку, встановлено цією статтею.

Голова Комітету

О. ПІЩАНСЬКА